

Socialförsäkringen i siffror 2015

Försäkringskassan

Försäkringskassan 2015
ISSN: 1650-2248
ISBN: 978-91-7500-384-9
FK 141
Grafisk form: Folke Johansson
Grafisk produktion: Kristina Malm
Tryckeri: DanagårdLiTHO
Typsnitt: Neue Haas Grotesk, Chronicle

Försäkringskassan
103 51 Stockholm
Telefon 08-786 90 00
E-post: huvudkontoret@forsakringskassan.se
Läs mer om socialförsäkringen på Försäkringskassans webbplats
www.forsakringskassan.se

Socialförsäkringen i siffror 2015 kan beställas via Försäkringskassans
webbplats www.forsakringskassan.se.
Priset är 120 kronor exklusive moms och porto.

Förord

Försäkringskassan ger årligen ut *Socialförsäkringen i siffror* som syftar till att med statistik och kommentarer redovisa ett antal försäkringar och bidrag som administreras av Försäkringskassan.

Socialförsäkringen är ett naturligt inslag i de flestas liv. Den har stor betydelse inte bara för människors trygghet och välfärd utan också för samhällsekonomin. De totala utgifterna för de försäkringar och bidrag som administrerades av Försäkringskassan utgjorde år 2014 cirka 218 miljarder kronor, eller motsvarande knappt 6 procent av Sveriges bruttonationalprodukt (BNP).

I år fyller sjukförsäkringen 60 år. Detta vill vi uppmärksamma med ett särskilt temakapitel som belyser utvecklingen av sjukpenning under dessa 60 år.

Många medarbetare på Försäkringskassan har deltagit i arbetet med *Socialförsäkringen i siffror 2015*. Maria Corin och Camilla Åkerfeldt har skrivit kapitlet om socialförsäkringens finansiella omfattning, Vedrana Milosevic kapitlet om ekonomisk trygghet för familjer och barn och ekonomisk trygghet vid funktionsnedsättning, Ulrik Lidwall kapitlet om registrerade försäkrade, ekonomisk trygghet vid sjukdom och annan utbetalning samt temakapitel – sjukförsäkringen 60 år. Andrea Kolk har varit redaktör för publikationen.

Stockholm i maj 2015

Ann Persson Grivas
vik. Generaldirektör

Innehåll

Temakapitel – Sjukförsäkringen 60 år 8

Socialförsäkringens finansiella omfattning 20

Socialförsäkringens utgifter 20

Socialförsäkringens finansiering 24

Registrerade försäkrade 26

Ekonomisk trygghet för familjer och barn 28

Föräldrapenning 28

Jämställdhetsbonus 31

Tillfällig föräldrapenning för vård av barn 32

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption 34

Tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar 35

Tillfällig föräldrapenning i samband med att ett barn har avlidit 36

Graviditetspenning 37

Barnbidrag 38

Underhållsstöd 40

Bostadsbidrag 42

Ekonomisk trygghet vid funktionsnedsättning 44

Vårdbidrag 44

Handikappersättning 48

Assistansersättning 50

Bilstöd 52

Ekonomisk trygghet vid sjukdom 54

Sjukpenning 54

Arbetslivsriktad rehabilitering 58

Sjukersättning och aktivitetsersättning 60

Närståendepenning 65

Bostadstillägg till personer med sjukersättning eller aktivitetsersättning 66

Arbetskkadeersättning 68

Annan utbetalning 70

Tandvård 70

Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning 74

Etableringsersättning, etableringstillägg och bostadsersättning 76

Publicerat av Försäkringskassan 78

Inledning

Den svenska socialförsäkringen syftar till att ge ekonomisk trygghet under livets olika skeden och omfattar alla som bor eller arbetar i Sverige. I de delar av socialförsäkringen som Försäkringskassan administrerar ingår främst försäkringar och bidrag som betalas ut till barnfamiljer, till sjuka och till personer med funktionsnedsättning. Från och med januari 2010 administrerar Pensionsmyndigheten försäkringar och bidrag som betalas ut till pensionärer. Dessa ersättningar inkluderas inte i denna publikation.

Socialförsäkringens utgifter var år 2014 totalt 218 miljarder kronor, eller motsvarande knappt 6 procent av Sveriges bruttonationalprodukt (BNP). Lite mer än hälften av utgifterna gick till sjuka och personer med funktionsnedsättning, närmare en tredjedel till barn och familjer samt resterande del till andra ersättningar inom främst arbetsmarknadsområdet samt till administration.

Socialförsäkringen i siffror 2015 ger en övergripande beskrivning av de försäkringar och bidrag som administreras av Försäkringskassan. Socialförsäkringen beskrivs i tabeller, kartor och diagram utifrån områdena socialförsäkringens omfattning och finansiering, registrerade försäkrade, ekonomisk trygghet för familjer och barn, ekonomisk trygghet funktionsnedsättning, ekonomisk trygghet vid sjukdom samt annan utbetalning. Några av de mått som beskrivs för ett antal försäkringar och bidrag är antal mottagare, utbetalt belopp och genomsnittlig ersättning. För att sätta statistiken i sitt sammanhang finns för varje försäkring och bidrag en regelruta som på ett överskådligt och lättbegripligt sätt beskriver det gällande regelverket. I *Socialförsäkringen i siffror 2015* finns även ett temakapitel som behandlar sjukförsäkringen som i år fyller 60 år.

Försäkrade har olika behov av socialförsäkringen och nyttjar den på olika sätt. Därför redovisas statistiken fördelat på kön och ålder, samt i vissa fall på födelseregion och län.

På Försäkringskassans webbplats, www.forsakringskassan.se, finns en PDF-version av *Socialförsäkringen i siffror 2015* samt ett diagramunderlag som länkar till den underliggande statistiken. Ytterligare statistikuppgifter finns även på Försäkringskassans webbplats för statistik och analys, <http://forsakringskassan.se/statistik>. Frågor om statistiken kan också ställas per e-post till statistikenheten@forsakringskassan.se.

Läsanvisningar

För varje försäkring och bidrag som är inkluderad i *Socialförsäkringen i siffror 2015* finns en regelruta som beskriver regelverket. Regelrutan finns till för att hjälpa läsaren att sätta statistiken i sitt sammanhang och beskriver regelverket för samma år som statistiken avser, det vill säga för år 2014. I de fall där regelverket har ändrats under året redovisas de regler som gällde senast under det aktuella året. Ytterligare information om regelverket finns på Försäkringskassans webbplats, www.forsakringskassan.se.

I begreppet ”dagar” innefattas genomgående enbart så kallade nettodagar, vilket innebär att till exempel två dagar med 50 procents ersättning räknas som en nettodag.

För beräkning av storleken på inkomstrelaterade dagersättningar vid till exempel sjukpenning, graviditetspenning och föräldrapenning multipliceras ersättningsnivån (80 eller 75 procent) med en så kallad omräkningsfaktor som år 2014 är 0,97. Nivån på omräkningsfaktorn fastställs av riksdagen. Ersättningen vid inkomstrelaterade dagersättningar är därför knappt 80 eller 75 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten.

Dagersättningarnas storlek beräknas olika beroende på om det är en tim-/dagberäknad ersättning (t.ex. tillfällig föräldrapenning) eller en kalenderdagsberäknad ersättning (t.ex. föräldrapenning). Detta innebär att trots att den maximala ersättningen baseras på 7,5 respektive 10 prisbasbelopp för tillfällig föräldrapenning och föräldrapenning så kan ändå det genomsnittliga dagbeloppet för tillfällig föräldrapenning överstiga det för föräldrapenning.

För försäkringar och bidrag som betalas ut under en längre period kan uppgifter förändras under ärendets gång. Detta gäller till exempel pågående fall med sjukpenning, där diagnos kan förändras över tid. Uppgifterna är då hämtade vid det första beviljandet och eventuella förändringar fångas inte i statistiken.

Retroaktiva beslut, omprövningar, indrag med mera kan göra att statistik som tas ut vid olika tillfällen från Försäkringskassans data-lager Store skiljer sig något åt. Därmed kan uppgifter om till exempel antal mottagare som redovisas skilja sig något från vad som har redovisats i andra sammanhang.

Diagrammet ”Andel av befolkningen med sjukersättning eller aktivitetsersättning per födelseregion i december 2014” har åldersstandardiserats. Detta eftersom åldersstrukturen varierar för olika födelseregioner, vilket är viktigt att ta hänsyn till då förekomsten av sjukdom varierar med ålder. En åldersstandardisering innebär att åldersstrukturen har justerats att bli lika för olika födelseregioner.

Temakapitel

– Sjukförsäkringen 60 år

Sjukförsäkringen

Lagen om allmän sjukförsäkring med inkomstrelaterad sjukpenning infördes den 1 januari 1955. Försäkringen blev allmän och obligatorisk, vilket innebar

att den i princip omfattade landets hela befolkning. Tidigare fanns erkända sjukkassor som fick statsbidrag och kontrollerades av staten. De erkända sjukkassorna byggde på frivillig anslutning och betalade i allmänhet en låg ersättning vid sjukdom och arbetsförmåga. De erkända sjukkassorna bytte 1955 namn till allmänna sjukkassor och blev senare allmänna försäkringskassor när lagen om allmän försäkring infördes år 1963. I detta kapitel beskrivs utvecklingen för sjukpenning som betalas ut vid tillfällig nedsättning av arbetsförmågan på grund av sjukdom.

1955–2015

SJUKFÖRSÄKRINGEN
SEXTIO ÅR

Regelförändringar för sjukpenning

År 1955 betalades sjukpenning ut efter tre karensdagar. Ersättningen var en daglig grundsjukpenning på 3 kronor och en tilläggsjukpenning på mellan 1 och 17 kronor beroende på arbetsinkomstens storlek. Efter tre månaders sjukpenning minskades tilläggsjukpenningen. Totalt

kunde sjukpenning betalas ut under maximalt 730 dagar. Sjukpenningen kunde utbetalas med hel eller halv omfattning beroende på om arbetsförmågan var helt eller delvis nedsatt. Nedan redovisas kortfattat ett urval viktiga regelförändringar sedan 1955.

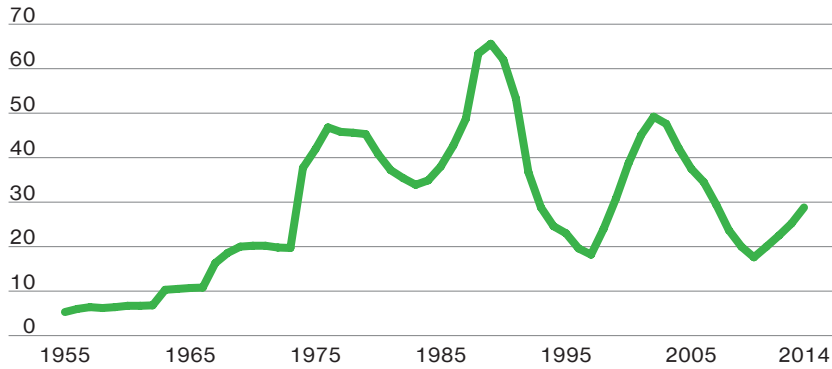
- 1963 2-årsgränsen för sjukperiodens längd slopas och ersättningsnivån höjs.
- 1967 Karenstiden för sjukpenning minskas från 3 dagar till 1 dag.
- 1974 Sjukpenningen blir beskattad och pensionsgrundande samtidigt som ersättningsnivån höjs.
- 1987 Karensdagen för sjukpenning tas bort.
- 1990 Möjlighet till en fjärdedels och tre fjärdedels sjukpenning införs.
- 1991 Ersättningsnivån för sjukpenning sänks.
- 1992 Sjuklön från arbetsgivare i stället för sjukpenning införs för anställda under sjukperiodens 14 första dagar. Rehabiliteringspenning införs och betalas ut vid arbetslivsinriktad rehabilitering.
- 1993 En karensdag för sjukpenning återinförs och ersättningsnivån sänks.
- 2008 Sjukpenningen tidsbegränsas i normalfallet till ett år och betalas i undantagsfall ut i som längst 914 dagar.

Se regelruta sjukpenning för en ingående beskrivning av aktuella regler. En detaljerad beskrivning av regelförändringar finns i

publikationen Förändringar inom socialförsäkrings- och bidragsområdena 1968-01-01–2014-03-01.

Sjukpenningförsäkringens utgifter

Miljarder kronor

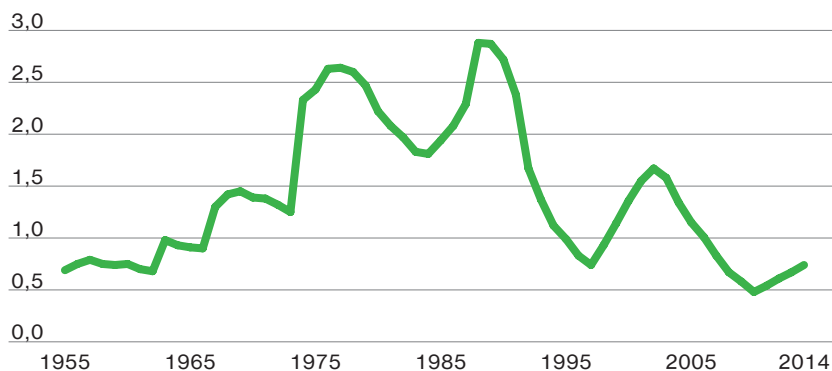
■ Sjukförsäkringens utgifter för sjukpenning¹ 1955–2014 (exklusive ålderspensionsavgift) i 2014 års priser

År 2014 var utgifterna 28,8 miljarder kronor. Tydligt ökade utgifter kan noteras de år då sjukförsäkringen blev förmånligare åren 1963, 1967, 1974 och 1987. Kostnaderna sjönk också under lågkonjunkturen i början av 1980-talet för att sedan öka under högkonjunkturen i slutet av 1980-talet. Utgifterna

minskade sedan i början av 1990-talet i och med sänkta ersättningsnivåer, införande av sjuklöneperiod och karensdag samt en djup lågkonjunktur. Utgifterna ökade i slutet av 1990-talet för att sedan minska mellan år 2003 och 2010 för att därefter återigen öka.

¹ Här räknas också närliggande ersättningar in som arbetsskadesjukpenning m.m. Från 1992 ingår också utgifter för rehabiliteringspenning.

Procent

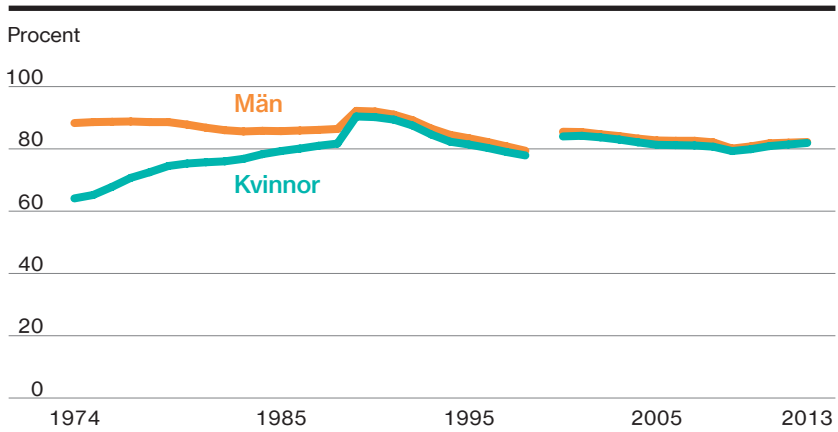

■ Sjukförsäkringens utgifter för sjukpenning i förhållande till brutonationalprodukten (BNP) år 1955–2014

År 2014 motsvarade dessa utbetalningar 0,74 procent av BNP. År 2010 var andelen 0,48 procent vilket var det lägsta värdet sedan 1955 då andelen

var 0,69 procent av BNP. Högst andel av BNP utgjorde utgifterna för sjukpenningförsäkringen år 1988 med 2,88 procent.

Sjukpenningförsäkrade och försäkrad inkomst

Uppgift saknas för år 1999

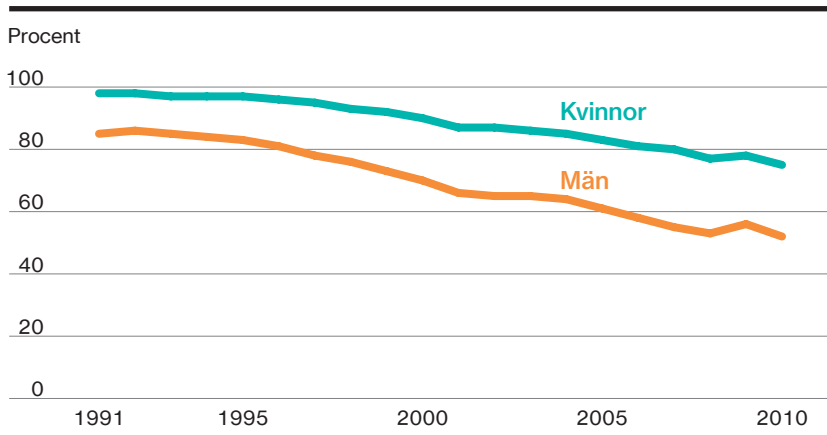
■ Sjukpenningförsäkrade 16–64 år som andelen av registrerade försäkrade 1974–2013

Skattad andel sjukpenningförsäkrade för åren 2000–2013 utifrån pensionsgrundande inkomst.

Sjukpenningförsäkrad är sedan 1998 den med årlig arbetsinkomst över 0,24 procent av prisbasbeloppet vilket var knapp 10 700 kronor år 2014. År 1974–1979 var lägsta försäkrade årliga arbetsinkomst 4 000 kronor och åren 1980–1997 var lägsta beloppet 6 000 kronor. Registrerade försäkrade motsvarar i stort sett befolkningen i åldern 16–64 år men innefattar även individer som har arbetsinkomst i Sverige utan att vara bosatt inom landets gränser. Från registrerade försäkrade har individer med hel sjukersättning eller aktivitetsersättning exkluderats (förtidspension eller sjukbidrag före 2003).

Antalet förvärvsarbetande kvinnor ökade stadigt under 1970- och 1980-talen vilket innebar att andelen sjukpenningförsäkrade kvinnor närmade sig männens andel sjukpenningförsäkrade. Männens andel låg fram till slutet av 1980-talet

runt 90 procent. Kvinnornas andel ökade från 64 procent 1974 till över 80 procent i slutet av 1980-talet. År 1990 var 92 procent av männen och 90 procent av kvinnorna i förvärvsaktiva åldrar sjukpenningförsäkrade. Att andelen minskade under 1990-talet beror på flera orsaker. Bland annat den kraftiga lågkonjunkturen i början på 1990-talet med markant ökad arbetslöshet och ökade svårigheter för många grupper att etablera sig på arbetsmarknaden, däribland unga vuxna. År 1994 togs också den tidigare skyldigheten att anmäla aktuell arbetsinkomst till Försäkringskassan bort. Därmed eroderade sjukförsäkringens uppgifter om antalet sjukpenningförsäkrade och år 1998 bedömdes att dessa uppgifter var oanvändbara för produktion av statistik. Från år 2000 skattas därför andelen sjukpenningförsäkrade utifrån historisk arbetsinkomst. År 2013 var den skattade andelen sjukpenningförsäkrade i åldern 16–64 år 82 procent för både kvinnor och män.

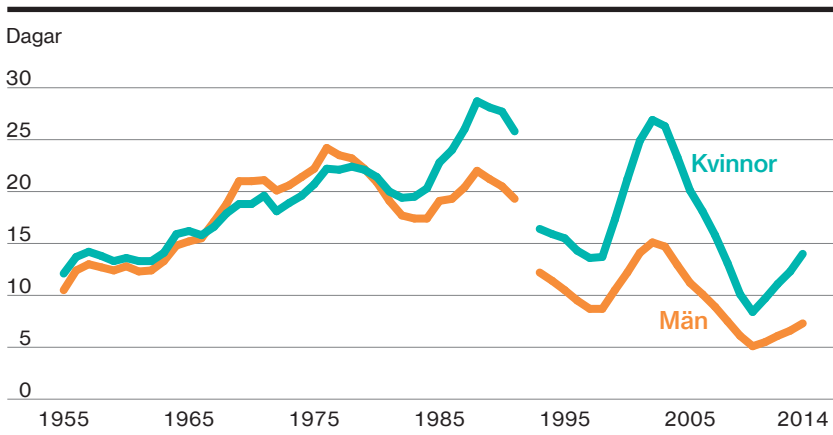

■ Sjukpenningförsäkrade 20–64 år vars hela arbetsinkomst är sjukpenningförsäkrad 1991–2010 (inkomsttak vid 7,5 prisbasbelopp)

Personer med arbetsinkomster över 7,5 prisbasbelopp har inte hela sin inkomst sjukpenningförsäkrad. Den stora förändringen som skett över tid är att allt fler personer har inkomst från förvärvsarbete som överstiger taket på 7,5 prisbasbelopp (Socialförsäkringsrapport 2012:6). Andelen kvinnor som har hela förvärvsinkomsten försäkrad minskade från 98 procent år 1991 till 75 procent år 2010 och bland män från 85 till

52 procent. Att inte hela inkomsten är försäkrad innebär i praktiken en lägre ersättningsnivå från den allmänna sjukförsäkringen än den som anges för sjukpenning (knappt 80 procent år 2014). Den faktiska kompensationsgraden var år 2010 i genomsnitt 76 procent för kvinnor och 70 procent för män. Från 1991 är det en minskning från 80 procent för kvinnor och 77 procent för män.

Ersatta sjukpenningdagar per försäkrad

■ Sjuktalet per kön 1955–2014

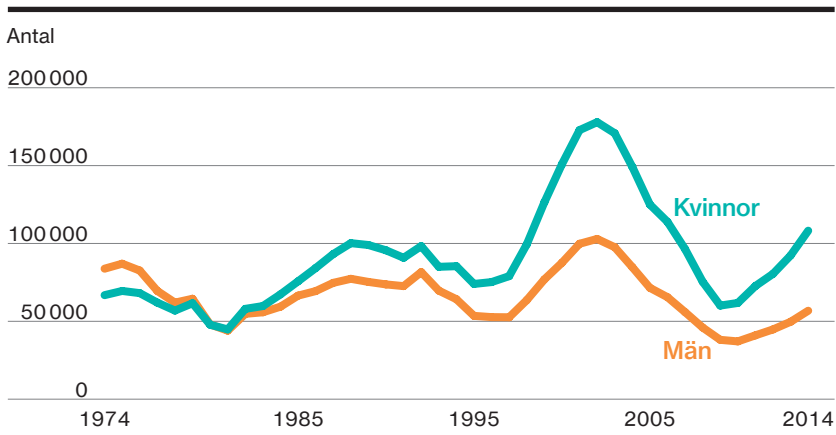
Sjuktalet anger antalet ersatta bruttodagar med sjukpenning per registrerad försäkrad 16–64 år (före 1998 sjukpenningförsäkrad, exklusive försäkrade med hel sjuk- eller aktivitetsersättning). Det finns ett tydligt brott i tidsserien på grund av införandet av 14 dagars sjuklöneperiod 1992. Sjukfrånvaron inom sjuklöneperioden för anställda saknas således sedan 1992 i sjuktalet. Kvinnornas sjuktalet har legat över männens under en följd av år sedan början av 1980-talet. Skillnaderna mellan kvinnornas och männens sjuktalet har ökat sedan 1980-talet och år 2014 var det dubbelt så högt för kvinnor som för män.

Sjuktalet ökade tydligt när sjukförsäkringen blev förmånligare åren 1963, 1967, 1974 och 1987, och minskade i samband med sänkta ersättningsnivåer och förändringar i karensdagar i mer restriktiv riktning som vid inledningen av 1990-talet. Sjuktalet minskade

under lågkonjunkturen i början av 1980-talet och ökade under högkonjunkturen i slutet av 1980-talet. På motsvarande sätt minskade det under lågkonjunkturen i början av 1990-talet för att åter öka när konjunkturen stärktes i slutet av 1990-talet. Under 2000-talets ned- och uppgång finns inte samma starka samvariation med konjunkturen.

Antalet nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar (förtidspension och sjukbidrag före 2003) har också haft betydelse för sjuktalet. Nedgångarna i sjuktalet i början av 1990-talet och efter 2003 kan delvis förklaras av tillfälliga öknings i antalet nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar. I samband med uppgångarna i sjuktalet i slutet av 1990-talet och år 2010 så skärptes reglerna för sjukersättning vilket innebar att fler blev kvar längre i sjukskrivning i stället för att föras över till sjuk- eller aktivitetsersättning.

Långa perioder med sjukpenning

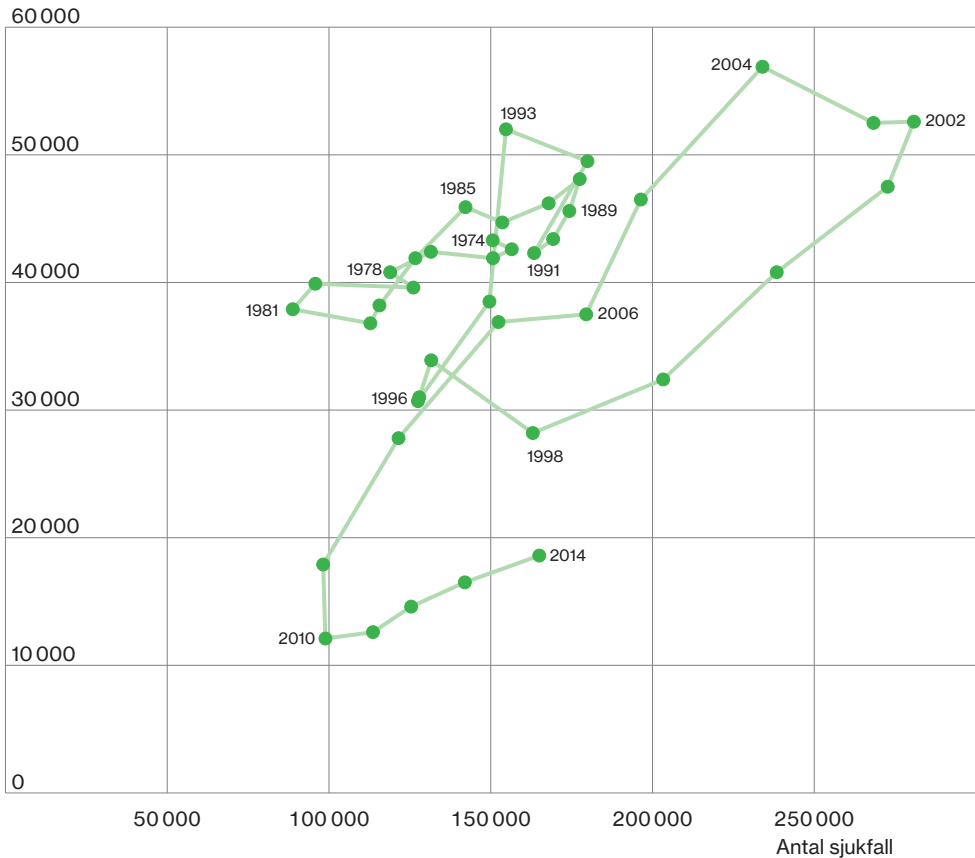

■ Antal sjukfall längre än 29 dagar i december (30 dagar före år 2000) år 1974–2014

De markanta uppgångarna i sjuktalen i slutet av 1980-talet och 1990-talet beror till viss del på att antalet nya sjukfall ökade men framförallt på en ökning av antalet längre sjukfall. Längre sjukfall ökar behovet av arbetslivsinriktad rehabilitering och ökar risken för övergång till sjukersättning eller aktivitetsersättning (före 2003 förtidspension och tidsbegränsat sjukbidrag). Antalet personer med sjukfall längre än 30 dagar sjönk i slutet av 1970-talet för att sedan öka under 1980-talet. Under 1990-talet

minskade dessa sjukfall återigen för att sedan öka markant runt millennieskiftet. Därefter har sjukfallen längre än 29 dagar minskat igen och nådde sin lägsta nivå år 2009 med 98 200 sjukfall varav 60 100 för kvinnor 37 100 för män. Sedan 2010 har antalet sjukfall längre än 29 dagar ökat och i december 2014 pågick 108 200 för kvinnor och 56 800 för män. År 2014 stod kvinnorna för 66 och männen för 34 procent av sjukfallen längre än 29 dagar.

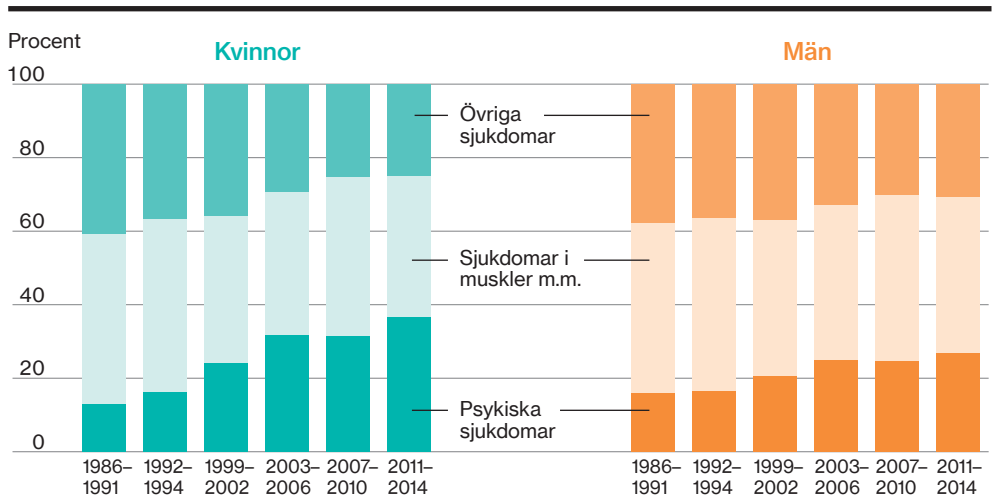
Antal nybeviljade förtidspensioner

■ Antal sjukfall längre än 29 dagar i december (30 dagar före år 2000) och antalet nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar (förtidspensioner och sjukbidrag före 2003) räknat som heltidssjukfrånvaro år 1974–2014

Antalet längre sjukfall vid tillfälligt nedsatt arbetsförmåga samvarierar med antalet nybeviljade sjukförmåner för varaktigt nedsatt arbetsförmåga. Korrelationen, som är ett mått på samvariation, är 0,55 för perioden 1974 till 2014. Fram till mitten av 1990-talet innebar längre sjukfall i högre grad fler förtidspensioner och sjukbidrag. I början av 1980-talet fanns

100 000 sjukfall längre än 30 dagar och närmare 40 000 förtidspensioner och sjukbidrag nybeviljades. År 2010 fanns lika många sjukfall längre än 29 dagar men endast 12 000 sjuk- och aktivitetsersättningar nybeviljades. En viktig anledning till detta är regelförändringen år 2008 då tidsbegränsad sjukersättning avskaffades och kriterierna för att nybeviljas sjukersättning skärptes.

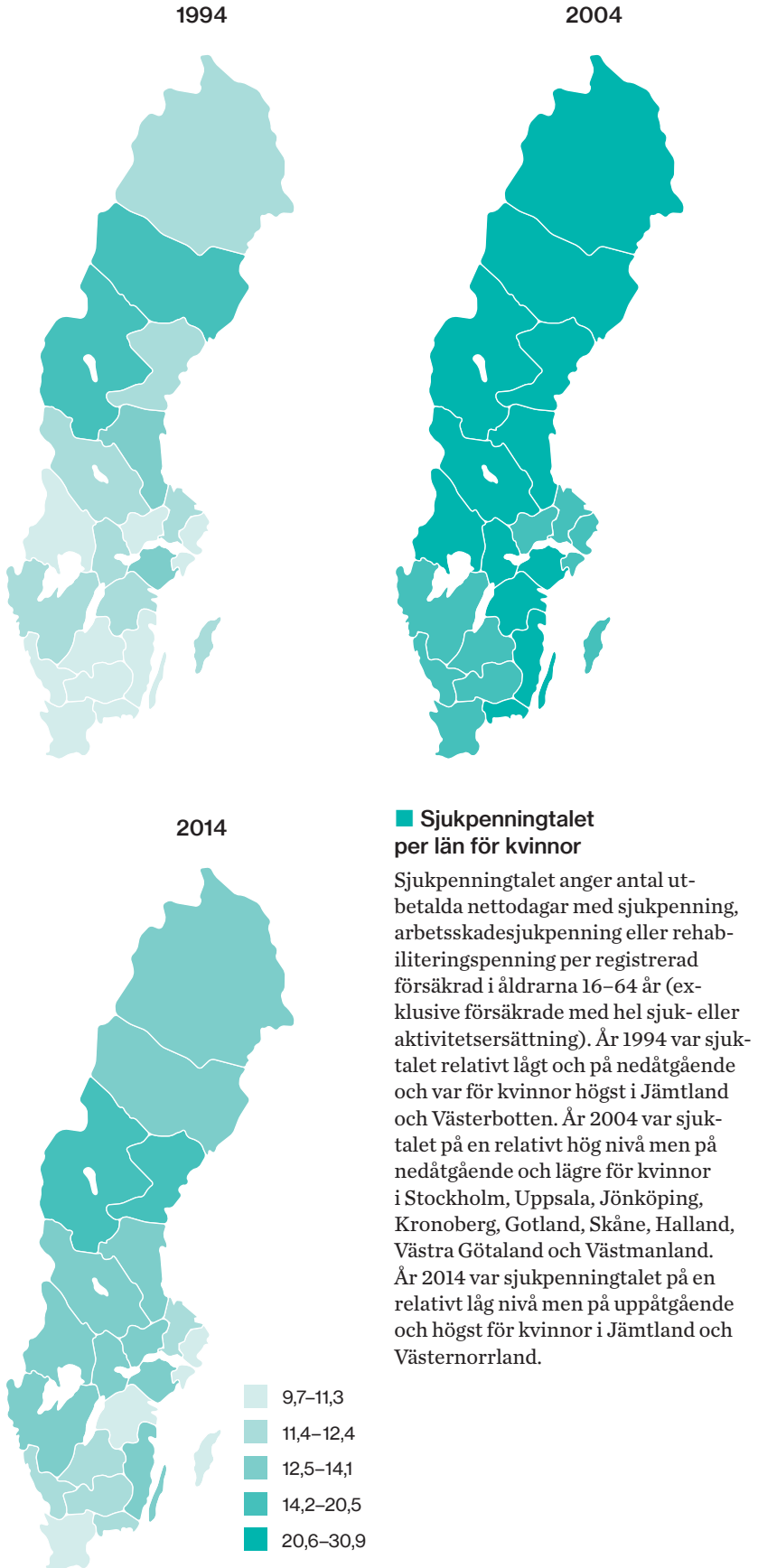

■ Pågående sjukfall 60 dagar eller längre påbörjade i januari efter tidsperiod och diagnosgrupp

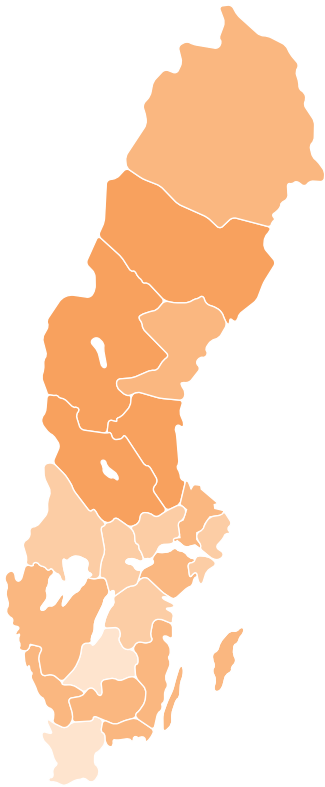
I slutet av 1980-talet var sjukdomar i muskler m.m. den största diagnosgruppen vid långvarig sjukskrivning för både kvinnor och män. Under 1990-talet började de psykiska sjukdomarna stå för en allt större del av sjukfallen som pågått i minst 60 dagar. Dels på grund av ett ökat inflöde, dels för att

återgången i arbete är lägre i psykiska sjukdomar. Psykiska sjukdomar stod under åren 2011-2014 för 37 procent av de längre fallen för kvinnor och 27 procent för män. Motsvarande siffra för sjukdomar i muskler m.m. var 21 procent för kvinnor och 31 för män.

Regionala variationer i ersatta sjukpenningdagar per försäkrad

1994

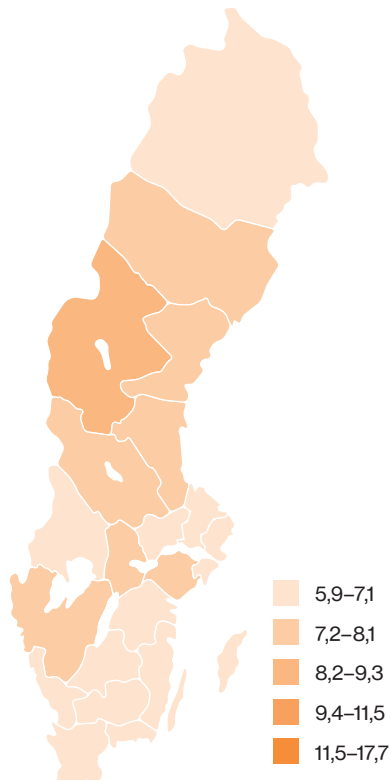
2004

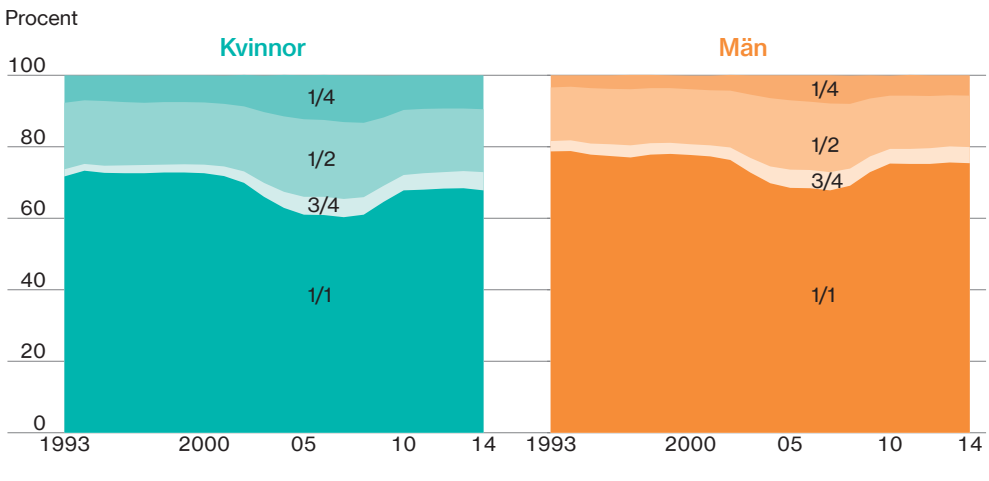
■ Sjukpenningtalet per län för män

Det regionala mönstret för män är relativt lika det för kvinnor. År 1994 var sjuktalet relativt lågt och på nedåtgående och var för män högst i Dalarna, Gävleborg, Jämtland och Västerbotten. År 2004 var sjuktalet på en relativt hög nivå men på nedåtgående och lägre för män i Stockholm, Östergötland, Jönköping, Kronoberg, Gotland, Skåne, Halland, Västra Götaland och Västmanland. År 2014 var sjukpenningtalet på en relativt låg nivå men på uppåtgående och högst för män i Jämtland.

2014

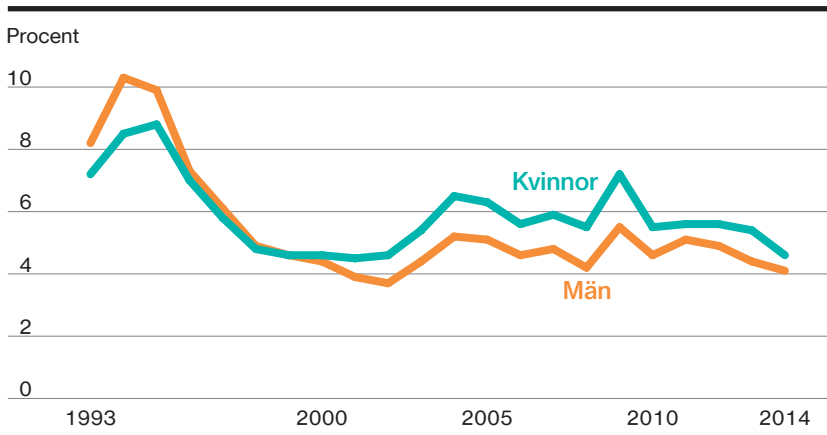
Vid 1990-talets början införs större möjligheter till sjukpenning på deltid samt rehabiliteringspenning vid arbetslivsinriktad rehabilitering

■ Andel ersatta sjukpenningdagar med olika former av partiell omfattning per kön år 1993–2014

Andelen med partiell ersättning (halv) ökade mellan år 1972 och 1988 från 6 till 11 procent med en något högre andel bland kvinnor (visas inte i figur). År 1990 infördes möjligheten till partiell ersättning med en fjärdedels och tre fjärdedels ersättning och andelen partiell sjukpenning ökade. År 1993 var andelen partiell sjukpenning 28 procent för kvinnor och 21 procent för män. Andelen tre fjärdedels sjuk-

penning har ökat mellan år 1993 och 2014 från 2 till 5 procent för kvinnor och från 3 till 5 procent för män. Andelen en fjärdedels sjukpenning har mellan år 1993 och 2014 ökat från 8 till 10 procent bland kvinnor och från 3 till 6 procent bland män. Den partiella sjukpenningen ökade under åren 2004 och 2008 för både kvinnor och män och har därefter minskat.

■ Rehabiliteringspenning som andel av ersatta nettodagar för sjuk- eller rehabiliteringspenning år 1993–2014 per kön

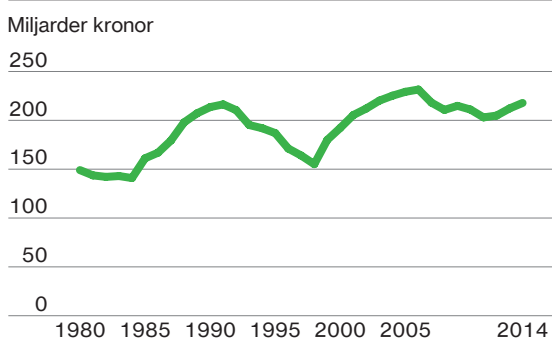
I samband med arbetslivsriktad rehabilitering kan den som är sjukskriven få rehabiliteringspenning i stället för sjukpenning. Andelen dagar som ersattes med rehabiliteringspenning var som högst åren närmast efter att rehabiliteringspenningen introducerades år 1992. Högst var andelen år 1995 med 9 procent för kvinnor och 10 procent för män. Mellan år 1992 och 1995 var rehabiliteringspenningen högre än sjukpenningen men ersättningarna är sedan år 1996 lika. Fram till år 2002 minskade rehabiliteringspenningens andel men har därefter ökat något och har legat runt 6 procent för kvinnor och runt 5 procent för män. Utvecklingen efter år 2007 hänger till viss del ihop med de stora

regeländringarna inom sjukpenningförsäkringen under år 2008. Under åren 2008 och 2009 finns också kända problem med statistiken kopplat till registrering av rehabiliteringspenning. På grund av maxtiden i sjukpenningförsäkringen avslutades under år 2010 många längre sjukfall som i högre grad hade rehabiliteringspenning och dessa återvände sedan under 2011 vilket ökade andelen med rehabiliteringspenning. Senare år har andelen minskat igen och var år 2014 något under 5 procent för kvinnor och 4 procent för män. Att andelen med rehabiliteringspenning minskar när antalet nya sjukskrivningar ökar kan också bero på att det är mindre vanligt med arbetslivsriktad rehabilitering tidigt under en sjukskrivning.

Socialförsäkringens finansiella omfattning

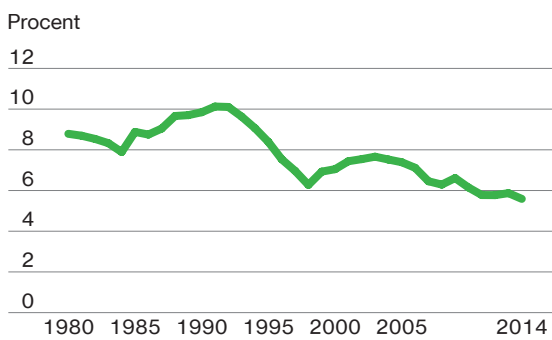
Socialförsäkringens utgifter

Socialförsäkringens utgifter definieras här som utgifter för försäkringar och bidrag som under år 2014 administrerades av Försäkringskassan, det vill säga främst försäkringar och bidrag som betalas ut till barnfamiljer, till sjuka och till personer med funktionsnedsättning.

■ Socialförsäkringens utgifter (exklusive administration) i 2014 års priser

År 2014 var socialförsäkringens utgifter för de ersättningar som administreras av Försäkringskassan 218 miljarder kronor och administrationskostnaden uppgick till 8,3 miljarder kronor vilket, ger en total utgift på drygt 226 miljarder kronor. Sedan år 1980 har utgifterna (i fasta priser) ökat med 46 procent. Mellan år 1992 och 1998 minskade utgifterna, främst på grund av utgiftsdämpande regeländringar såsom sänkta ersättningsnivåer samt införande av sjuklöneperiod och karensdag i sjukförsäkringen. Utgiftsökningen från år 1999 beror bland annat på de snabbt stigande utgifterna inom sjukförsäkringen. År 1999 infördes även en statlig ålderspensionsavgift, där staten betalar in pensionsrätt för personer med till exempel sjukpenning och föräldrapenning. Utgiftsminskningen från 2006 beror främst på minskade kostnader för sjukpenning och sjukersättning. Under perioden 2011–2014 ökade dock utgifterna för sjukpenning återigen medan kostnaderna för sjukersättning fortsatte att minska.

■ Socialförsäkringens utgifter (exklusive administration) i förhållande till bruttonationalprodukten (BNP)

Utbetalningarna från socialförsäkringen är en betydande del av samhällsekonomin. År 2014 motsvarade dessa utbetalningar 5,6 procent av BNP. Sedan år 2011 har ingen större förändring skett och nivån är den lägsta under de senaste 30 åren.

Utgifter per utgiftsområde/förmån, miljoner kronor	2012	2013	2014
Ekonomisk trygghet för familjer och barn			
Föräldrapenning	28 264	29 552	30 091
Tillfällig föräldrapenning	5 545	6 321	6 655
Graviditetspenning	546	568	601
Jämställdhetsbonus	202	280	307
Barnbidrag	24 281	24 723	25 220
Bostadsbidrag till barnfamiljer och ungdomar	4 432	4 533	4 958
Vårdbidrag	3 000	3 147	3 295
Underhållsstöd	3 329	3 283	3 258
Adoptionskostnadsbidrag	19	15	14
Totalt	69 618	72 422	74 399
Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning			
Sjukpenning	23 416	26 351	30 636
Rehabiliteringsersättningar	1 330	1 367	1 426
Närståendepenning	151	169	178
Högkostnadsskydd för arbetsgivare	59	55	60
Tandvård	4 941	5 191	5 217
Sjukvård i internationella förhållanden	698	781	489
Sjuk-/aktivitetsersättning	50 026	47 722	46 139
Bostadstillägg	4 439	4 517	4 689
Handikappersättning	1 277	1 317	1 331
Arbetsskadeersättning ¹	3 953	3 831	3 610
Bilstöd	343	368	315
Assistansersättning	25 915	27 107	28 589
Bidrag till landsting	747	1 000	978
Bidrag för sjukskrivningsprocessen	1 722	2 297	2 077
Övrig ersättning ²	49	47	45
Totalt	119 066	122 120	125 778
Annan utbetalning			
Aktivitetsstöd	15 340	15 905	14 519
Etableringsersättning	855	1 666	2 685
Familjebidrag VPL	18	21	20
Övrigt	6	6	4
Totalt	16 219	17 598	17 228
Administration	8 161	8 171	8 285
Totalt	213 064	220 311	225 690

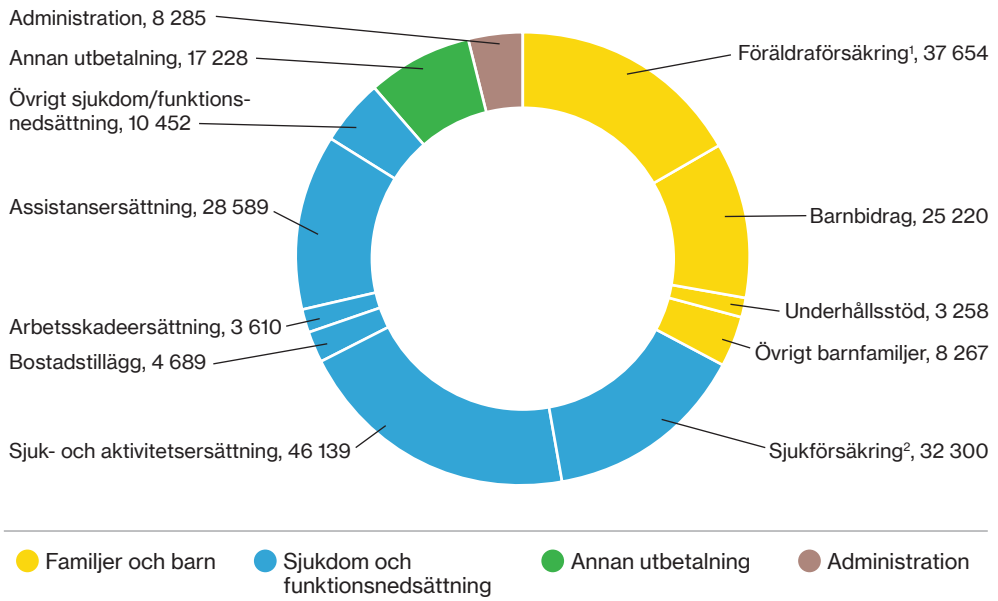
¹ Innehåller utgifter för fordran SWEDINT.

² Innehåller bland annat utgiften för ersättning inom det statliga personskadeskyddet (tidigare kroppsskador) och utgifter för smittbärapenning.

■ Socialförsäkringens utgifter 2012–2014 i miljoner kronor (löpande priser)

Trots minskade utgifter för sjukersättning ökade utgifterna successivt för utgiftsområde Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning mellan åren 2012 och 2014. Detta beror på en relativt stor ökning av utbetald sjukpenning. Utgifterna för Ekonomisk trygghet för familjer och

barn har ökat under hela perioden, vilket bland annat förklaras av att antal födda barn har ökat. Inom kategorin Annan utbetalning dominerar utgifterna för aktivitetsstöd, den ersättning som betalas ut till personer som medverkar i arbetsmarknadsprogram.

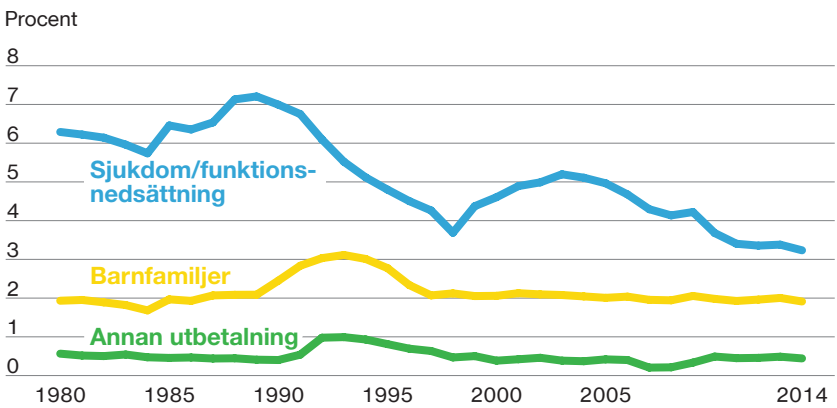

¹ Inkluderar föräldrapenning, jämställdhetsbonus, tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning.
² Inkluderar sjukpenning, rehabiliteringsersättningar, närståendepenning och högkostnadsskydd för arbetsgivare.

Utgifternas fördelning 2014 (miljoner kronor)

Lite mer än hälften av socialförsäkringens utgifter (56 procent eller cirka 126 miljarder kronor) gick till sjuka och personer med funktionsnedsättning. Till barnfamiljer gick 33 procent av utgifterna (cirka 74 miljarder

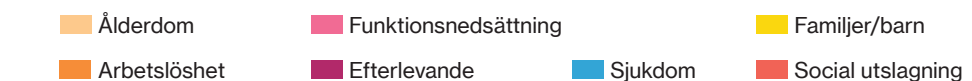
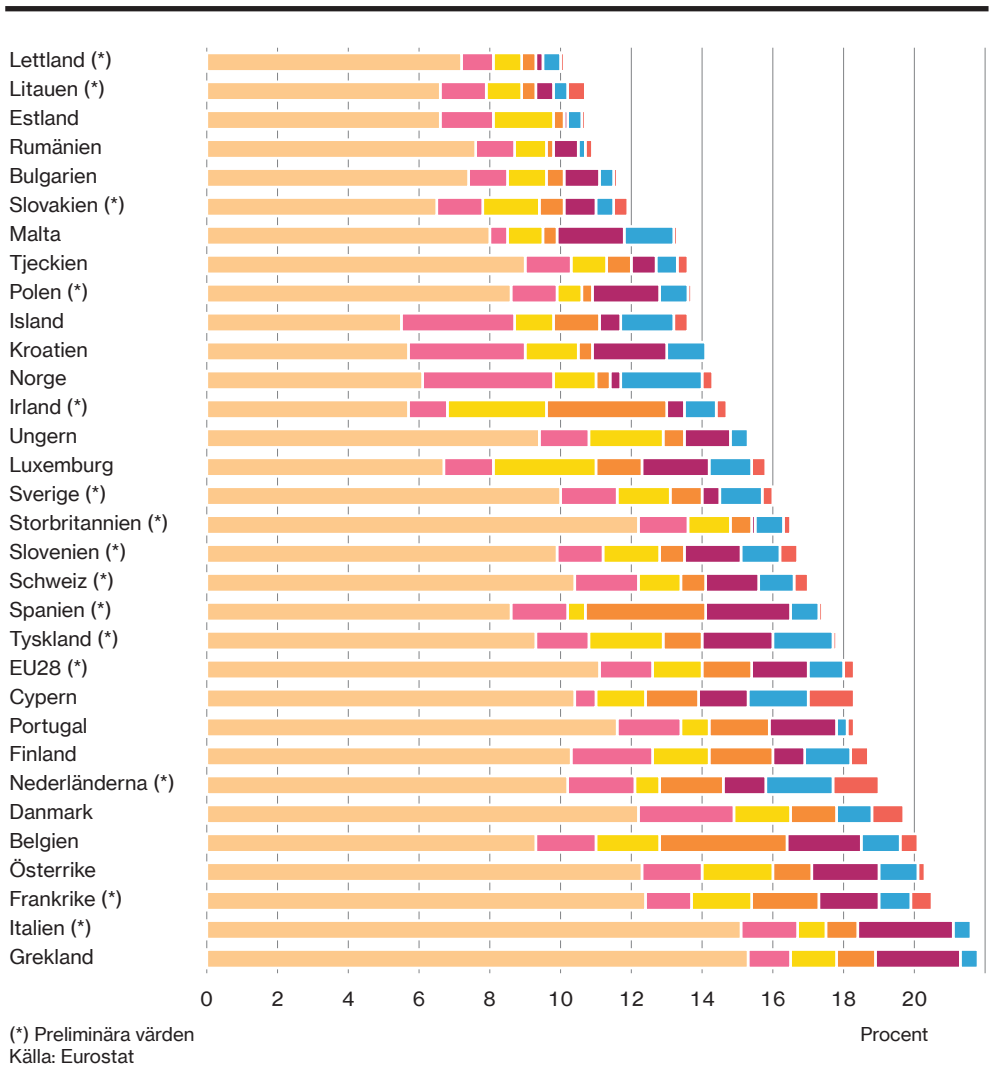
kronor). Därutöver finns vissa andra ersättningar, främst inom arbetsmarknadsområdet (17 miljarder kronor). Resterande del var utgifter för administration (8 miljarder kronor).

Utgiftsområden i förhållande till BNP

Utgifterna för sjukdom och funktionsnedsättning ökade under senare delen av 1980-talet, men sjönk därefter från drygt 7 procent av BNP år 1989 till knappt 4 procent av BNP år 1998. Nedgången berodde bland annat på minskad sjukfrånvaro, införande av sjuklöneperioden, sänkning av ersättningsnivåer samt att landstingen fick ta över kostnadsansvaret för läkemedel. Mellan 1998 och 2003

steg utgifterna i förhållande till BNP på grund av den ökade sjukfrånvaron. Därefter har utgifterna återigen minskat. Ersättningar till familjer och barn ökade i förhållande till BNP i början av 1990-talet på grund av stora barnkullar. Under andra hälften av 1990-talet sjönk återigen utgifterna i förhållande till BNP och har därefter legat stabilt omkring 2 procent.

■ Offentliga transfereringar i förhållande till BNP år 2012 i Sverige och andra europeiska länder

Offentliga transfereringar innefattar förutom socialförsäkringen även arbetslöshetsersättning och ekonomiskt bistånd. Sveriges andel offentliga transfereringar till hushåll i förhållande till BNP är något lägre än EU-genomsnittet. Det finns stora skillnader hur olika länder använder

sig av offentliga transfereringar och direkta tjänster för att möta behoven inom socialförsäkringssystemet. Exempel på direkta tjänster är skattereduktioner och subventionerade förskoleplatser som inte ingår i denna sammanställning.

Socialförsäkringens finansiering

Socialförsäkringen finansieras av avgifter, statliga medel samt av övriga inkomster, till exempel ersättningar från kommuner.

Miljoner kronor	Inkomster			Summa	Utgifter			Över-/underskott
	Avgifter	Statliga medel enl. lag	Övrigt		Utbetalningar	Administration	Summa	
Föräldraförsäkring ¹	36 975	–	–	36 975	37 053	1 176	38 229	–1 254
Barnbidrag	–	25 551	–	25 551	25 220	331	25 551	–
Bostadsbidrag till barnfamiljer m.fl.	–	5 218	–	5 218	4 958	259	5 218	–
Vårdbidrag	–	3 546	–	3 546	3 295	251	3 546	–
Underhållsstöd	–	2 380	1 198	3 578	3 258	320	3 578	–
Sjukförsäkring ²	60 916	11 375	–	72 290	79 040	4 130	83 170	–10 879 ³
Bidrag till landsting	–	978	–	978	978	–	978	–
Bidrag för sjukskrivningsprocessen	–	2 077	–	2 077	2 077	–	2 077	–
Tandvård	–	5 376	–	5 376	5 217	159	5 376	–
Sjukvård i internationella förhållanden	–	554	–	554	489	65	554	–
Handikappersättning	–	1 442	–	1 442	1 331	112	1 442	–
Aktivitetsstöd	14 519	697	–	15 216	14 519	697	15 216	–
Etableringsersättning	–	2 716	–	2 716	2 685	31	2 716	–
Arbetskad ersättningar m.m.	4 259	–	1	4 260	3 610	225	3 835	424
Bilstöd	–	351	–	351	315	35	351	–
Assistansersättning	–	24 141	4 795	28 936	28 589	347	28 936	–
Bostadstillägg	–	4 829	–	4 829	4 689	141	4 829	–
Övriga ersättningar	–	85	3	88	83	5	88	–
Summa	116 668	91 316	5 997	213 980	217 405	8 285	225 690	–11 710

¹ Omfattar föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning, men graviditetspenning som vanligtvis omfattas av föräldraförsäkringen omfattas i denna tabell av sjukförsäkringen eftersom den finansieras av sjukförsäkringsavgiften.

² Omfattar sjukpenning, rehabiliteringspenning och andra rehabiliteringsersättningar, aktivitets- och sjukersättning, graviditetspenning, närståendepenning samt högkostnadsskydd för arbetsgivare.

³ Skillnaden mellan influten sjukförsäkringsavgift och de utgifter som denna enligt lag ska finansiera.

■ Socialförsäkringens inkomster och utgifter 2014 i miljoner kronor

År 2014 var inkomster av socialavgifter 117 miljarder kronor. Därtill var den del som finansieras av statliga medel (skatter) 91 miljarder kronor. Ersättningar från kommuner, underhållsskyldiga eller liknade motsvarade knappt 3 procent av utgifterna. Beloppen som redovisas under rubriken utbetalningar i tabellen innefattar

även statliga ålderspensionsavgifter. Av de försäkringsgrenar som finansieras med avgifter gav arbetsskadeförsäkringen ett överskott på 424 miljoner kronor under 2014. Samtidigt gav föräldraförsäkringen och sjukförsäkringen ett underskott på drygt 12 miljarder kronor.

Avgiftssatser i procent	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ålderspensionsavgift ¹	10,21	10,21	10,21	10,21	10,21	10,21	10,21	10,21	10,21
Efterlevandepensionsavgift ¹	1,70	1,70	1,70	1,70	1,70	1,17	1,17	1,17	1,17
Sjukförsäkringsavgift									
– Arbetsgivaravgift	8,64	8,78	7,71	6,71	5,95	5,02	5,02	4,35	4,35
– Egenföretagare	9,61	9,61	7,93	6,93	6,04	5,11	5,11	4,44	4,44
Föräldraförsäkringsavgift ¹	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,60	2,60	2,60
Arbetssskadeavgift ¹	0,68	0,68	0,68	0,68	0,68	0,68	0,30	0,30	0,30
Arbetsmarknadsavgift									
– Arbetsgivaravgift	4,45	4,45	2,43	2,43	4,65	2,91	2,91	2,91	2,91
– Egenföretagare	1,91	1,91	0,50	0,50	2,11	0,37	0,37	0,37	0,37
Allmän löneavgift ¹	4,40	4,40	7,49	7,49	6,03	9,23	9,21	9,88	9,88
Arbetsgivaravgift totalt	32,28	32,42	32,42	31,42	31,42	31,42	31,42	31,42	31,42
Egenavgifter totalt	30,71	30,71	30,71	29,71	28,97	28,97	28,97	28,97	28,97

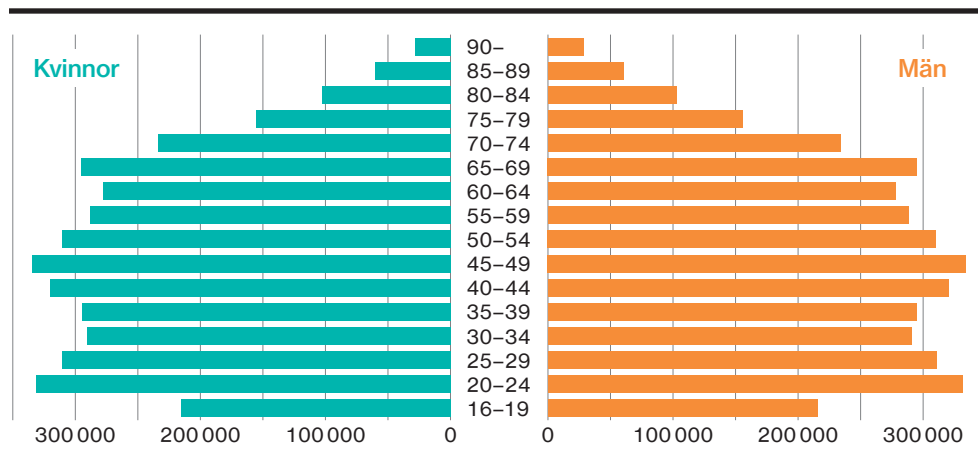
¹ Arbetsgivar- och egenavgifter har samma avgiftssats.

■ Lagstadgade avgifter till socialförsäkringen i procent av respektive avgiftsunderlag

Avgiftsunderlaget för de sociala avgifterna består av lönesumman för anställda och egenföretagare. Avgifterna betalas in av arbetsgivare respektive egenföretagare. Vissa förändringar i avgifterna har kompenseras med motsvarande förändringar i den så kallade allmänna löneavgiften (en avgift som inte är kopplad till någon särskild

socialförsäkringsförmån). De totala arbetsgivaravgifterna har därför legat stabilt på lite över 32 procent fram till år 2009. Då sänktes sjukförsäkringsavgiften med en procentenhet medan övriga avgifter var oförändrade. Den totala avgiften sänktes därmed med en procentenhet. Avgiftssatserna var oförändrade 2014 jämfört med 2013.

Registrerade försäkrade

■ Registrerade försäkrade efter ålder i december 2014

Födelseregion	Antal registrerade försäkrade 16 år och äldre		
	Kvinnor	Män	Samtliga
Sverige	3 255 463	3 233 081	6 488 544
Norden utom Sverige	130 006	92 824	222 830
EU 28 ¹ utom Norden	122 183	114 402	236 585
Övriga Europa	96 747	85 908	182 655
Afrika söder om Sahara	50 851	50 175	101 026
Asien utan Mellanöstern	94 555	59 435	153 990
Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet	144 312	169 552	313 864
Nordamerika	13 352	14 010	27 362
Sydamerika	31 675	29 036	60 711
Oceanien	1 274	2 285	3 559
Samtliga²	3 940 418	3 850 708	7 791 126

¹ I EU 28 inkluderas europeiska unionens samtliga 28 medlemsstater.

² Registrerade försäkrade där uppgift saknas om födelseregion inkluderas inte i tabellen.

■ Registrerade försäkrade efter födelseregion i december 2014

Av de knappt 7,8 miljoner registrerade försäkrade hos Försäkringskassan år 2014 är 83 procent inrikesfödda,

medan 17 procent är födda i ett annat land än Sverige.

Regler 2014

I Sverige är en person försäkrad i det svenska socialförsäkringssystemet om hen bor eller arbetar här. Detta innebär att personen har rätt till olika typer av försäkringar och bidrag.

Bosättningsbaserade försäkringar och bidrag omfattar i regel alla som bor i Sverige under en längre tid än ett år. Den bosättningsbaserade försäkringen upphör vanligtvis för personer som inte längre anses vara bosatta i Sverige.

Arbetsbaserade försäkringar och bidrag omfattar i regel alla som till exempel är anställda eller är egna företagare i Sverige. Avsikten med arbetsbaserade försäkringar och bidrag är att de ska täcka någon form av inkomstbortfall.

Alla försäkrade svenska och utländska medborgare som har fyllt 16 år och som är bosatta i Sverige är registrerade hos Försäkringskassan.

Födelse-region	Antal registrerade försäkrade 19–64 år			Skattad andel med sjukpenninggrundande inkomst, procent		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Sverige	2 226 365	2 327 373	4 553 738	90	89	90
Norden utom Sverige	70 411	54 940	125 351	82	81	82
EU 28 utom Norden	85 971	80 808	166 779	79	84	81
Övriga Europa	79 999	71 190	151 189	76	83	79
Afrika söder om Sahara	42 874	42 170	85 044	59	69	64
Asien utan Mellanöstern	83 436	48 189	131 625	72	78	74
Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet	122 428	144 141	266 569	62	74	69
Nordamerika	10 846	11 620	22 466	75	80	78
Sydamerika	27 405	25 280	52 685	80	84	82
Oceanien	1 120	2 111	3 231	76	82	80
Samtliga	2 750 855	2 807 822	5 558 677	86	88	87

Försäkrade som förväntas ha en sjukpenninggrundande inkomst skattas här med de som har en pensionsgrundande inkomst (PGI) på minst 24 procent av prisbasbeloppet (exklusive de som har inkomstrelaterad sjuk- eller aktivitetsersättning samt de som saknar sjukpenninggrundande inkomst och får föräldrapenning på garantinivå).

■ Skattad andel försäkrade i åldrarna 19–64 år med sjukpenninggrundande inkomst i början av år 2014

Andelen personer som förväntas ha en sjukpenninggrundande inkomst är högst bland inrikesfödda och lägre bland utrikesfödda. Av inrikesfödda har cirka 90 procent möjlighet att få inkomstrelaterade dagersättningar som till exempel sjukpenning, graviditetspenning och tillfällig föräldrapenning. Bland registrerade försäkrade kvinnor och män födda i Afrika söder om Sahara har cirka 59 respektive 69 procent rätt till en sjukpenninggrundande inkomst. Den främsta förklaringen till att andelen är lägre

för personer födda i vissa regioner utanför Sverige är att de har en sämre arbetsmarknadsanknytning jämfört med personer födda i Sverige.

Exakt uppgift om andelen försäkrade med rätt till en sjukpenninggrundande inkomst saknas. Detta eftersom bedömningen huruvida en person har en sjukpenninggrundande inkomst görs när hen ansöker om inkomstrelaterade dagersättningar. Uppgifterna bygger därför på en skattning utifrån uppgift om pensionsgrundande inkomst.

Regler 2014

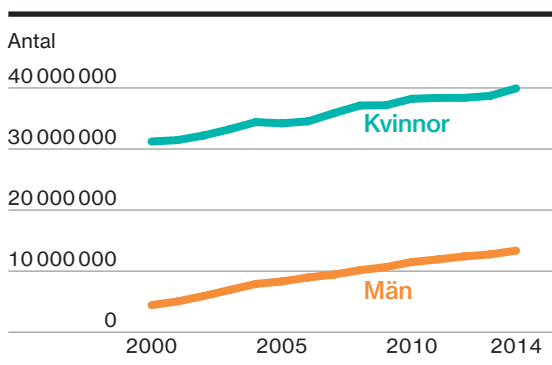
Försäkrade som har rätt till en sjukpenninggrundande inkomst är de som genom förvärvsarbete beräknas tjäna minst 24 procent av prisbasbeloppet per år. Under år 2014 motsvarar det en sjukpenninggrundande inkomst (SGI) på knappt 10 700 kronor. Att ha rätt

till en sjukpenninggrundande inkomst är en grundförutsättning för att vara berättigad till inkomstrelaterade dagersättningar som till exempel sjukpenning, graviditetspenning och tillfällig föräldrapenning.

Ekonomisk trygghet för familjer och barn

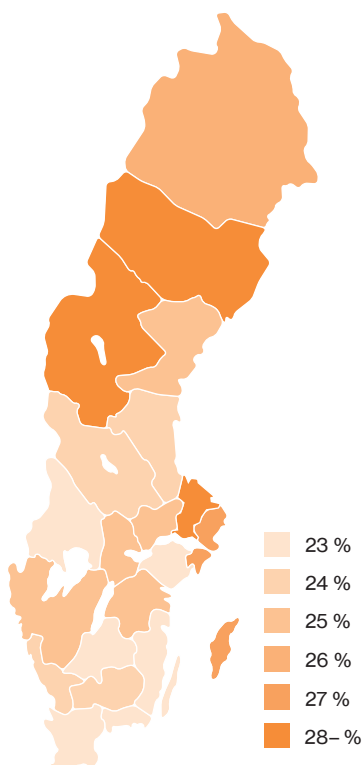
Föräldrapenning

Föräldrapenningen ska underlätta för föräldrar att kombinera föräldraskap med arbete eller studier.

■ Dagar med föräldrapenning

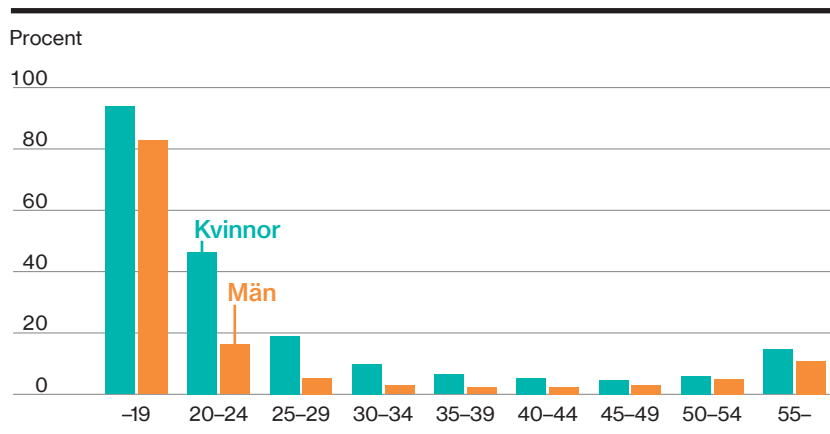
I början av 2000-talet ökade antalet födda barn och likaså de uttagna dagarna med föräldrapenning. Under tidsperioden har det skett ett flertal förändringar i regelverket gällande bland annat antal ersatta dagar och ersättningsnivåns storlek. År 2014 betalades det ut drygt 53 miljoner dagar med föräldrapenning, varav 75 procent till kvinnor. Männens uttag av dagar har ökat under tidsperioden. Från att ha tagit ut drygt 12 procent av de utbetalade dagarna år 2000 tog männen ut 25 procent av dagarna under år 2014.

■ Mäns andel av föräldrapenningdagarna efter län år 2014

Av alla dagar med föräldrapenning som betalades ut under år 2014 tog männen ut 25 procent. Andelen var högst i Västerbottens län (knapp 30 procent) och lägst i Skåne län (knapp 23 procent). Inom många av länen var spridningen mellan olika kommuner stor. Till exempel var andelen högre i kommuner där det finns större universitetsstäder (exempelvis Umeå, Uppsala och Lund) än i glesbygdskommuner.

Männens andel av föräldrapenningdagarna är även beroende av hur många föräldrapenningdagar kvinnorna tar ut. Detta innebär att trots att det kan finnas skillnader i andel mellan två län så kan männens genomsnittliga uttag per barn vara detsamma, skillnaden i andel beror då snarare på att kvinnornas uttag varierar mellan länen.

På grund av ändring i framtagningen av statistiken är diagrammet inte jämförbara med motsvarande diagram från tidigare år.

■ Andel mottagare av föräldrapenning enbart på grundnivå år 2014

I åldersgruppen 19 år eller yngre var det 97 procent av kvinnorna och 87 procent av männen som på grund av att de inte uppfyllde kraven för att få inkomstrelaterad föräldrapenning enbart tog ut föräldrapenning på grundnivå år 2014. Antalet mottagare av föräldrapenning i den yngsta åldersgruppen är dock få.

Andelen som enbart tog ut föräldrapenning på grundnivå sjunker med stigande ålder på föräldrarna fram till 50 års ålder, då andelen åter börjar öka. Totalt var det 13 procent av kvinnorna och 4 procent av männen som enbart tog ut föräldrapenning på grundnivå.

Födelseregion	Andel mottagare enbart grundnivå, procent		Medelbelopp (oavsett ersättningsnivå), kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Sverige	5,1	1,3	537	674
Norden utom Sverige	9,5	3,8	522	650
EU 28 utom Norden	21,3	5,7	442	611
Övriga Europa	27,5	6,4	389	552
Afrika Söder om Sahara	65,7	27,2	273	406
Asien utan Mellanöstern	40,7	13,0	346	534
MENA + Turkiet(20 länder)	53,9	21,1	315	479
Nordamerika	22,3	11,1	468	560
Sydamerika	20,0	6,2	429	562
Oceanien	22,9	7,2	497	615
Samtliga	12,6	3,6	483	639

■ Andel mottagare av föräldrapenning enbart på grundnivå samt genomsnittlig ersättning för alla mottagare oavsett nivå år 2014

Under 2014 var det knappt 13 procent av kvinnorna och knappt 4 procent av männen som enbart tog ut föräldrapenning på grundnivå. Andelen var lägst bland föräldrar födda i Sverige. Det var genomgående vanligare bland kvinnor än bland män att enbart ta ut föräldrapenning på grundnivå, oavsett födelseregion.

Inrikesfödda föräldrar hade den högsta genomsnittliga ersättningen per dag jämfört med föräldrar födda i ett annat land än Sverige. Kvinnorna hade, oavsett födelseregion, i genomsnitt lägre ersättning per dag jämfört med männen.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-19	1 323	55	174	90	224	222
20-24	22 825	4 530	154	46	317	474
25-29	75 900	32 439	131	44	425	577
30-34	122 622	79 134	105	45	510	642
35-39	118 423	101 922	77	39	534	663
40-44	66 463	79 281	54	33	508	645
45-49	15 683	33 786	37	31	454	614
50-54	1 721	10 168	36	33	417	589
55-	107	3 622	48	40	452	546
Samtliga	425 067	344 937	94	39	474	634

■ Föräldrapenning år 2014

Av totalt 27,4 miljarder kronor som betalades ut i föräldrapenning under år 2014 gick 69 procent till kvinnor och 31 procent till män. Av mottagarna var 55 procent kvinnor och 45 procent män. Det genomsnittliga ersatta dagbeloppet för män var 34 procent högre än för kvinnor, vilket bland annat beror på skillnaden i mäns och kvinnors arbetsinkomster och skillnaden i uttaget av föräldra-

penning. Bland annat tog kvinnor ut föräldrapenning på grundnivå i större utsträckning än män.

Det genomsnittliga antalet utbetalda dagar blir färre i de äldre åldersklasserna. Det beror bland annat på att unga föräldrar oftare har yngre barn och att föräldrarna oftast tar ut större delen av föräldrapenningdagarna när barnet är yngre.

Regler 2014

Föräldrar kan få föräldrapenning med anledning av ett barns födelse eller adoption under sammanlagt 480 dagar per barn. För 390 av dagarna är ersättningen relaterad till förälderns inkomst. Det finns en grundnivå på 225 kronor per dag för föräldrar som inte uppfyller kraven för att få inkomstrelaterad ersättning eller har låga eller inga inkomster. För de resterande 90 dagarna får föräldern ersättning motsvarande en lägstanivå som är 180 kronor per dag för alla.

Om föräldrarna har gemensam vårdnad om barnet har båda rätt till hälften av det totala antalet föräldrapenningdagar. En förälder kan dock avstå från dagar med föräldrapenning till förmån för den andra föräldern med undantag för 60 dagar som är reserverade för vardera föräldern.

Huvudregeln är att föräldrapenningförmåner inte får betalas ut till båda föräldrarna för samma barn och tid. Båda föräldrarna kan dock ta ut föräldrapenning samtidigt i högst 30 dagar under barnets första levnadsår. Försäkringskassan har valt att kalla det samtida uttaget av föräldrapenning för dubbeldagar.

Ersättningen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttiondels dag. Föräldrapenning kan som regel tas ut tills barnet har fyllt åtta år eller avslutat första skolåret. Ersättningen är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) och maximal ersättning baseras på 10 prisbasbelopp. År 2014 motsvarade det en maximal ersättning på 946 kronor per dag.

Jämställdhetsbonus

Jämställdhetsbonusen ska öka incitamenten för föräldrar att dela lika på föräldraledigheten och delta i arbetslivet.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	3 167	1 055	17,2	18,1
25-29	17 364	9 803	14,8	15,2
30-34	39 061	31 048	14,3	14,6
35-39	37 239	38 658	12,5	13,1
40-44	16 209	23 696	10,3	11,4
45-49	2 658	7 865	8,4	10,7
50-	194	2 784	9,4	11,9
Samtliga	115 892	114 909	13,2	13,2

■ Jämställdhetsbonus år 2014

Totalt betalades det ut drygt 307 miljoner kronor i jämställdhetsbonus för drygt 127 000 barn. Flest mottagare finns i åldrarna 30-39 år, vilket även är den ålder då flest tar ut föräldrapenning. Mottagare i de yngre åldrarna har fått fler dagar i genomsnitt än de äldre, vilket delvis

förklaras av att de flesta dagar med föräldrapenning och därför också jämställdhetsbonus betalas ut när barnet är under 3 år samt att äldre föräldrar har äldre barn. Totalt mottog omkring 231 000 föräldrar jämställdhetsbonus under 2014.

Regler 2014

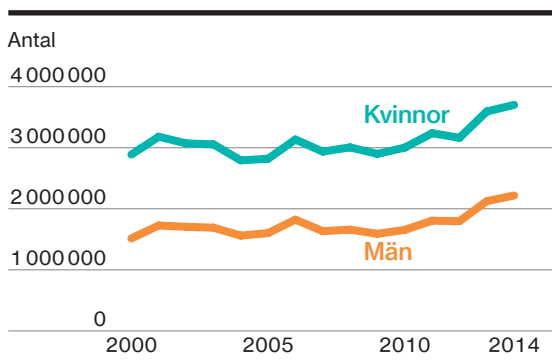
För att få jämställdhetsbonus krävs att man har gemensam vårdnad om barnet när man tar ut föräldrapenning. Jämställdhetsbonus betalas ut efter att de 60 reserverade dagarna för vardera föräldern tagits ut. Det är först när den förälder som tagit ut lägst antal dagar tar ut föräldrapenning som jämställdhetsbonusen kan betalas ut. Bonusen är 50 kronor var per dag.

Maximal bonus ges då föräldrarna tar ut 135 dagar vardera med föräldra-

penning på sjukpenningnivå eller grundnivå, vilket motsvarar en högsta möjliga bonus om 13 500 kronor per föräldrapar. Bonusen är inte skattepliktig. De 60 dagar som är reserverade för vardera föräldern, de så kallade dubbeldagarna inom föräldrapenningen och lägstanivådagarna är inte bonusgrundande. Bonusen gäller barn som är födda efter den 30 juni 2008.

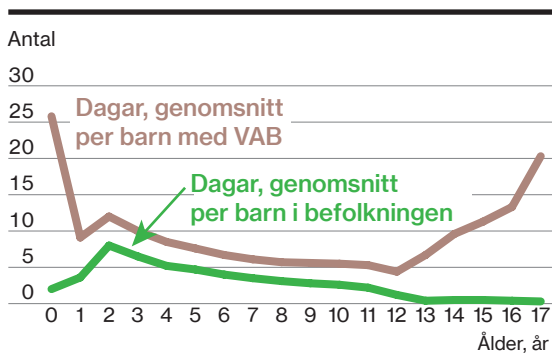
Tillfällig föräldrapenning för vård av barn

Tillfällig föräldrapenning för vård av barn gör det möjligt för föräldrar att få ersättning för att vara hemma från arbetet med sjuka barn.

Dagar med tillfällig föräldrapenning för vård av barn

Antalet dagar med tillfällig föräldrapenning för vård av barn har varit ganska jämn under tidsperioden, med undantag för åren 2013 och 2014 då antalet dagar ökade. Kvinnors och mäns andel av dagarna har inte förändrats. Av totalt knappt 6 miljoner ersatta dagar under 2014 tog kvinnor ut 63 procent och män 37 procent.

Förkortningen VAB står för tillfällig föräldrapenning för vård av barn.

Genomsnittligt antal dagar med tillfällig föräldrapenning för vård av barn år 2014

Antalet dagar med tillfällig föräldrapenning för vård av barn per barn i befolkningen (oavsett om föräldrarna använt ersättningen eller inte) är som högst vid 2 års ålder och sjunker sedan med stigande ålder.

För barn födda under 2014 (0 år i figuren) och för barn som är 12 år eller äldre är det genomsnittliga antalet dagar med tillfällig föräldrapenning för vård av barn i befolkningen lågt. Däremot är genomsnittligt antal dagar för de barn som ersättningen används för högt. Detta beror främst på att ersättningen används för allvarligt sjuka barn i dessa åldrar.

Ålder	Antal barn		Andel av respektive åldersgrupp, procent	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0	3 877	4 931	7	8
1	21 627	23 795	39	40
2	37 318	40 146	66	67
3	36 197	38 318	64	65
4	36 165	38 519	62	62
5	34 625	37 496	61	62
6	33 005	35 797	59	60
7	31 439	33 482	57	57
8	30 018	31 684	54	54
9	27 365	28 847	51	51
10	24 908	26 777	47	47
11	21 805	23 374	41	42
Samtliga	338 349	363 166	51	52

Barn i åldern 0-11 år för vilka tillfällig föräldrapenning för vård av barn har utbetalats år 2014

För knappt 702 000 barn i åldern 0-11 år betalades det ut tillfällig föräldrapenning för vård av barn under år 2014. Vanligast var att dagar betalades ut för barn som är 2 år, där 66 procent av alla flickor och 67 procent av alla pojkar hade en förälder eller annan närstående som använde ersättningen. Motsvarande siffra för alla barn i åldersgruppen 0-11 år var 51 procent för flickor och 52 procent för pojkar.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
0-24	5 003	2 348	10,6	7,9	669	866
25-29	38 490	22 240	10,4	7,8	766	918
30-34	92 476	62 890	9,8	7,5	827	941
35-39	125 657	91 698	8,8	6,9	862	951
40-44	106 198	83 425	7,6	6,3	874	951
45-49	44 586	42 820	7,1	6,0	877	942
50-54	11 348	14 982	7,1	6,3	872	923
55-59	3 758	4 429	4,8	6,2	865	921
60-64	2 758	1 519	2,7	4,7	890	900
65-	442	213	2,8	6,1	850	903
Samtliga	430 716	326 564	8,6	6,8	844	943

■ Tillfällig föräldrapenning för vård av barn år 2014

Under 2014 betalades det ut tillfällig föräldrapenning för vård av barn till drygt 757 000 personer, varav 57 procent var kvinnor och 43 procent var män. Totalt betalades det ut cirka

5,2 miljarder kronor, varav 60 procent gick till kvinnor och 40 procent till män. I genomsnitt använde kvinnor knappt 9 dagar och män knappt 7 dagar under året.

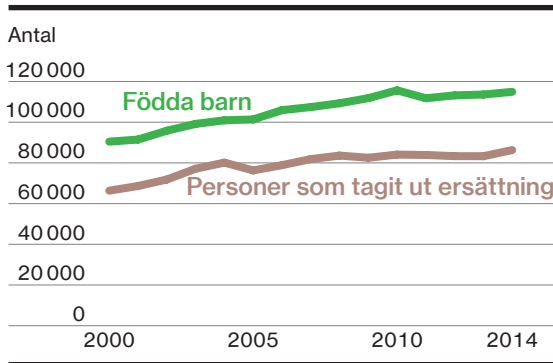
Regler 2014

Om en förälder behöver avstå från förvärvsarbete i samband med sjukdom eller smitta hos barnet, sjukdom eller smitta hos barnets ordinarie vårdare, besök i samhällets förebyggande hälsovård med mera kan hen ha rätt till tillfällig föräldrapenning för vård av barn. Detta gäller barn under 12 år och i vissa fall även äldre barn. Normalt kan ersättning för 60 dagar per barn och år betalas ut. När dessa har använts kan ytterligare 60 dagar tas ut vid barns sjukdom eller vid besök i samhällets förebyggande barnhälsovård. Rätten till tillfällig föräldrapenning för vård av barn kan i vissa situationer överlätas till

en annan person, som i stället för föräldern stannar hemma från sitt arbete för att vårda barnet. Föräldrar till allvarligt sjuka barn som inte har fyllt 18 år kan få tillfällig föräldrapenning för vård av barn för obegränsat antal dagar. Båda föräldrarna kan då få ersättning för samma barn och tid. Ersättningen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels dag och är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. För till exempel anställda beräknas den utifrån arbetstid i dagar eller timmar. Maximal ersättning baserar sig på 7,5 prisbasbelopp.

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption ger möjlighet för fäder, en andra förälder, eller en annan person att med ersättning vara med vid förlossningen och vårda barn i samband med ett barns födelse eller adoption.

■ Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption

Under 2000-talet har antalet födda barn ökat liksom antal personer som använt ersättningen. För cirka 75 procent av de barn som föddes 2014 har pappan, en annan förälder eller en annan person använt tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	40	3 113	8,8	9,6	786	875
25-29	133	16 920	9,2	9,6	842	926
30-34	247	29 056	9,1	9,6	895	946
35-39	220	21 924	8,4	9,5	948	951
40-44	211	9 875	8,1	9,4	949	946
45-49	122	2 868	7,9	9,4	922	939
50-54	117	889	7,1	9,4	858	925
55-59	121	231	7,3	9,0	937	906
60-	100	97	7,6	8,7	947	909
Samtliga	1 311	84 973	8,2	9,6	909	940

■ Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption år 2014

Under 2014 betalades det ut cirka 810 miljoner kronor i tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption. Knappt 2 procent av beloppet betalades ut till kvinnor.

Totalt betalades det ut ersättning till drygt 86 000 personer varav drygt 1,5 procent var kvinnor och knappt 98,5 procent var män.

Regler 2014

I samband med ett barns födelse har fadern eller barnets andra förälder rätt till tillfällig föräldrapenning under 10 dagar per barn när hen avstår från förvärvsarbete. Dessa dagar kan under vissa förhållanden användas av annan person än fadern eller barnets andra förälder. Vid adoption har föräldrarna rätt till fem dagar var. Dagarna får tas ut längst till och

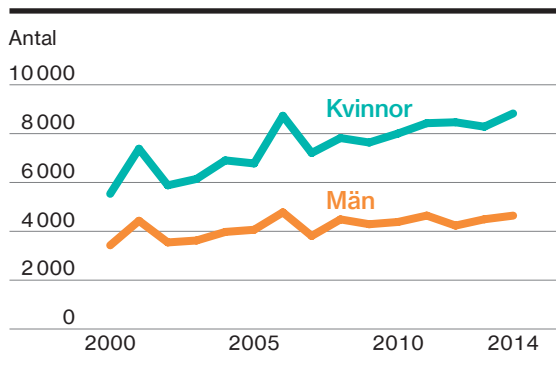
med den sextionde dagen efter den dag barnet har kommit hem eller den dag adoptivföräldern har fått barnet i sin vård. Ersättningsnivån är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. För till exempel anställda beräknas den utifrån arbetstid i dagar eller timmar. Maximal ersättning baserar sig på 7,5 prisbasbelopp.

Tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar

Genom tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar kan föräldrar till barn som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) få ersättning när de deltar i föräldrautbildningar m.m.

■ Dagar med tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar

Antalet utbetalade kontaktdagar har ökat under tidsperioden från knappt 9 000 år 2000 till knappt 13 500 år 2014. Kvinnor tog ut 66 procent och män 34 procent av det totala antalet dagar 2014. År 2000 var motsvarande siffror 62 procent för kvinnor och 38 procent för män. De två topparna 2001 och 2006 beror till stor del på felaktiga registreringar.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
0-29	87	32	2,5	2,2	811	774
30-34	326	169	2,5	2,4	826	942
35-39	868	456	2,5	2,2	880	969
40-44	1 111	621	2,5	2,3	882	954
45-49	757	432	2,6	2,3	892	967
50-54	300	261	2,6	2,0	838	946
55-	62	94	2,4	2,3	957	928
Samtliga	3 511	2 065	2,5	2,2	874	954

■ Tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar år 2014

Knappt 5 600 föräldrar använde kontaktdagar för barn som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade under år 2014. Av dessa var 63 procent kvinnor och

37 procent män. Totalt betalades det ut cirka 12 miljoner kronor i tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar, varav 63 procent till kvinnor och 37 procent till män.

Regler 2014

Föräldrar till barn som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) har rätt till tio så kallade kontaktdagar per barn och år för barn upp till 16 år. Dessa dagar kan tas ut för föräldrautbildning, vid inskolning eller besök i den förskoleverksamhet eller skolbarnomsorg som barnet

deltar i. Ersättningen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels dag. Ersättningen är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. För till exempel anställda beräknas den utifrån arbetstid i dagar eller timmar. Maximal ersättning baserar sig på 7,5 prisbasbelopp.

Tillfällig föräldrapenning i samband med att ett barn har avlidit

Tillfällig föräldrapenning i samband med att ett barn har avlidit ger möjlighet för föräldrar att få ersättning för att vara hemma från arbetet i samband med att ett barn har avlidit.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
0–24	24	16	9,6	9,6	596	857
25–29	78	59	9,4	9,0	617	909
30–34	106	99	9,7	9,1	758	937
35–39	105	114	9,3	9,3	751	964
40–44	49	58	9,4	9,3	744	930
45–49	14	34	7,9	9,2	817	949
50–	6	21	10,0	8,7	835	826
Samtliga	382	401	9,4	9,2	718	932

■ Tillfällig föräldrapenning i samband med att ett barn har avlidit år 2014

Knappt 800 föräldrar fick utbetalt dagar i samband med att ett barn har avlidit under år 2014. Av dessa var 49 procent kvinnor och 51 procent män. Totalt betalades det ut cirka 5,7 miljoner kronor i tillfällig föräldrapenning i samband med att ett barn har avlidit, varav 25 procent till kvinnor och 75 procent till män.

Kvinnor tog i genomsnitt ut 9,4 dagar medan män i genomsnitt tog ut 9,2. Under 2014 har kvinnor börjat ta ut de 10 möjliga dagarna i samband med att ett barn avlidit i större utsträckning än tidigare. Under 2013 tog kvinnor i genomsnitt ut 5,1 dagar jämfört med 9,4 dagar under 2014.

Regler 2014

Föräldrar till ett barn som avlider kan få ersättning i 10 dagar för att avstå från förvärvsarbete. Dagarna får tas ut längst till och med 90 dagar efter den dag barnet har avlidit.

Ersättningen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels

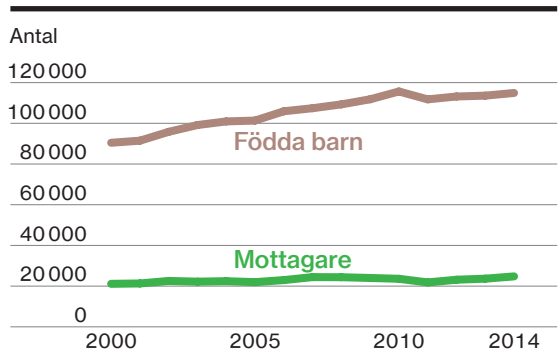
eller en åttiondels dag och är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. För till exempel anställda beräknas den utifrån arbetstid i dagar eller timmar. Maximal ersättning baserar sig på 7,5 prisbasbelopp.

Graviditetspenning

Genom graviditetspenning kan gravida kvinnor som inte kan fortsätta att förvärvsarbeta få möjlighet till ledighet och vila.

■ Graviditetspenning

Under senare delen av graviditeten har många kvinnor i någon omfattning ersättning från socialförsäkringen i form av graviditetspenning, sjukpenning eller föräldrapenning. Sedan början av 2000-talet har antalet födda barn ökat, dock har antalet mottagare av graviditetspenning inte ökat i samma utsträckning. En förklaring till det kan vara att regelverket inte har följt med utvecklingen av arbetsmarknaden som bland annat medfört förändrade arbetsförhållanden. Under 2014 var andelen gravida som mottog graviditetspenning ungefär 22 procent.

Ålder	Antal mottagare	Antal dagar i medeltal	Medelbelopp, kronor per dag
-19	8	40	258
20-24	2 894	41	492
25-29	9 705	41	555
30-34	8 032	42	585
35-39	3 318	41	591
40-44	778	41	585
45-	42	44	584
Samtliga	24 777	41	563

■ Graviditetspenning år 2014

Under år 2014 betalades det ut cirka 550 miljoner kronor i graviditetspenning till knappt 24 800 kvinnor. Flest

antal mottagare var i åldern 25-34 år, vilket även är åldersgrupper där det är vanligast att kvinnor föder barn.

Regler 2014

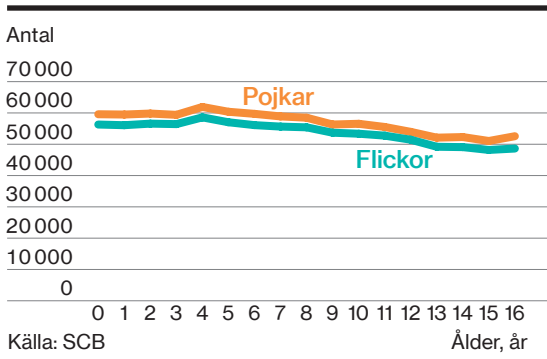
En gravid kvinna med ett fysiskt ansträngande arbete kan få graviditetspenning om arbetsgivaren inte kan omplacera henne till ett annat arbete som passar bättre under slutet av graviditeten. Graviditetspenning kan betalas ut under högst 50 dagar under de två sista månaderna av graviditeten. Finns det enligt arbetsmiljölagen förbud mot ett visst arbete under graviditeten har en kvinna rätt till graviditetspenning för varje dag som förbudet gäller (vilket kan

innebära hela graviditeten, dock betalas graviditetspenning aldrig ut för de tio sista dagarna innan beräknad förlossning).

Ersättningen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels dag och är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten och maximal ersättning baseras på 7,5 prisbasbelopp. Den högsta möjliga graviditetspenningen var 708 kronor per dag under 2014.

Barnbidrag

Barnbidragen ska utjämna de ekonomiska villkoren mellan familjer med och utan barn.

Antal barn efter ålder år 2014

I slutet av 2014 fanns det cirka 914 000 flickor och 968 000 pojkar i åldrarna 0–16 år. Jämfört med 2013 ökade antalet barn 0–16 år med 2 procent, från 1 846 000 till 1 882 000 barn 2014. Sedan början på 2000-talet har antalet födda barn ökat vilket förklarar att det finns fler barn i de yngre åldrarna. År 2011 minskade dock antalet födda barn igen.

Ålder	Antal mottagare		Andel mottagare med flerbarnstillägg ¹ , procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-19	2 600	1 967	4,1	0,1
20-24	27 933	3 674	23,5	3,6
25-29	100 052	14 181	43,9	11,0
30-34	177 189	27 399	61,3	20,1
35-39	222 557	30 906	72,9	33,7
40-44	230 799	27 004	63,8	40,9
45-49	148 808	17 747	40,1	37,6
50-54	53 211	8 510	21,8	31,2
55-	10 497	5 092	10,1	23,9
Samtliga	973 646	136 480	55,6	28,7

¹ I denna tabell inkluderas enbart föräldrar som får flerbarnstillägg för barn med allmänt barnbidrag eller förlängt barnbidrag. Flerbarnstillägg för barn med studiehjälp inkluderas inte. Andelen mottagare med flerbarnstillägg är därför lågt skattad.

Barnbidrag år 2014

Drygt 1,1 miljoner föräldrar mottog allmänt barnbidrag, flerbarnstillägg och/eller förlängt barnbidrag under år 2014, varav 88 procent var kvinnor och 12 procent var män. Andelen av mot-

tagarna som fick flerbarnstillägg var 56 procent för kvinnor och 29 procent för män. År 2014 betalades det ut 25,2 miljarder kronor i barnbidrag.

Regler 2014

Med barnbidrag menas allmänt barnbidrag, förlängt barnbidrag och flerbarnstillägg.

Föräldrar har rätt till allmänt barnbidrag för barn som är bosatta i landet till och med det kvartal då barnet fyller 16 år. Därefter kan föräldern få så kallat förlängt barnbidrag så länge barnet går i grundskolan eller motsvarande. Föräldrar till barn födda den 1 mars 2014 eller senare som har gemensam vårdnad får delat barnbidrag. Det innebär att de får 525 kronor var per månad. Om föräldrarna vill ändra så att hela barnbidraget betalas till den ena av föräldrarna ska de anmäla det gemen-

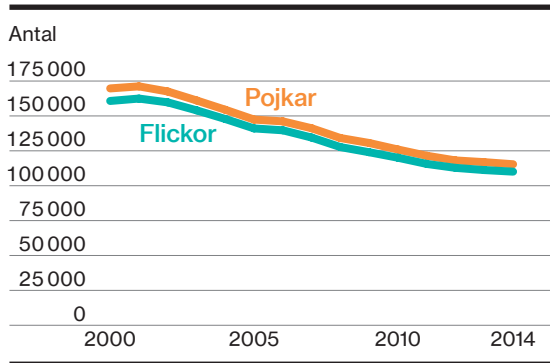
samt. Om barnet bor växelvist hos båda föräldrarna betalas barnbidraget med hälften till vardera föräldern efter anmälan av någon av dem, om föräldern gör sannolikt att det finns ett växelvist boende.

En förälder som har allmänt barnbidrag, förlängt barnbidrag eller studiehjälp för två eller fler barn får också flerbarnstillägg. Barnbidraget är skattefritt. År 2014 var barnbidraget 1 050 kronor per barn och månad. Flerbarnstillägget år 2014 var 150 kronor per månad för andra barnet, 454 kronor för tredje barnet, 1 010 kronor för det fjärde barnet och 1 250 för varje ytterligare barn.

	Månadsbelopp år 2014, kronor			Årsbelopp år 2014, kronor
	Barnbidrag	Flerbarnstillägg	Totalt	
1 barn	1 050	–	1 050	12 600
2 barn	2 100	150	2 250	27 000
3 barn	3 150	604	3 754	45 048
4 barn	4 200	1 614	5 814	69 768
5 barn	5 250	2 864	8 114	97 368
För varje ytterligare barn	1 050	1 250	2 300	27 600

Underhållsstöd

Genom underhållsstöd garanteras barn till särlevande föräldrar underhåll även när den bidragsskyldiga föräldern inte bidrar till barnets försörjning.

■ Barn med underhållsstöd

Under 2000-talet har antalet barn med underhållsstöd minskat. Detta kan bland annat förklaras av de låga födelsetalen i slutet av 1990-talet och början av 2000-talet samt att det blivit vanligare att barn bor växelvis hos sina föräldrar och att underhållet därmed regleras direkt. En bidragande orsak till minskningen kan även vara att Försäkringskassan arbetat aktivt med att separerade föräldrar ska reglera underhållet på egen hand.

Ålder	Antal barn		Andel av respektive åldersgrupp	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0-2	7 129	7 444	4,2	4,2
3-5	12 891	13 733	7,5	7,6
6-8	16 631	17 300	9,9	9,8
9-11	18 783	20 056	11,8	11,9
12-14	21 917	22 738	14,6	14,4
15-17	24 554	25 397	16,8	16,2
18-19	8 170	8 709	7,6	7,5
Samtliga	110 075	115 377	10,3	10,1

■ Barn för vilka föräldrar får underhållsstöd i december år 2014

Totalt fick föräldrar till drygt 10 procent av alla flickor och pojkar i åldrarna 0-19 år underhållsstöd. Andelen var som högst för barn i åldrarna 15-17 år, där knappt 17 procent av alla barn hade en förälder som fick underhållsstöd från Försäkringskassan.

Ålder	Antal mottagare	
	Kvinnor	Män
-24	13 381	8 146
25-29	13 581	865
30-34	20 497	1 884
35-39	25 839	3 209
40-44	26 176	4 080
45-49	19 061	3 688
50-54	9 075	2 307
55-59	2 304	1 037
60-	379	633
Samtliga	130 293	25 849

■ Underhållsstöd i december år 2014

Under år 2014 betalades det ut drygt 2,1 miljarder kronor i underhållsstöd. En stor del av det belopp som betalas ut av Försäkringskassan betalas tillbaka av bidragsskyldiga föräldrar. Av mottagarna var 83 procent kvinnor och 17 procent män. Förlängt underhållsstöd betalas ofta ut direkt till barnet vilket gör att en stor andel av mottagarna i åldern -24 år består av barn med förlängt underhållsstöd. Om man bortser från denna grupp var 87 procent av mottagarna kvinnor och 13 procent män.

Ålder	Antal bidragsskyldiga		Antal med skuld		Medelskuld ¹ , kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	276	2 563	19	285	6 782	4 870
25-29	1 155	7 249	190	1 827	5 726	7 278
30-34	2 293	12 465	502	3 743	6 688	10 267
35-39	3 547	18 271	940	5 799	7 833	12 803
40-44	4 184	22 644	1 346	7 512	7 590	13 855
45-49	3 164	22 217	1 146	7 854	8 645	15 233
50-54	1 554	15 682	546	5 865	7 163	14 025
55-59	420	7 823	171	3 013	10 346	14 022
60-	77	5 241	29	1 999	14 814	12 822
Samtliga	16 670	114 155	4 889	37 897	7 807	13 226

¹ Medelskulden är beräknad på den andel av de bidragsskyldiga som har en skuld till Försäkringskassan. Detta innebär att den skuld som har övergått till Kronofogdemyndigheten för indrivning inte inkluderas i tabellen.

■ Bidragsskyldiga föräldrar i december år 2014

Av de knappt 131 000 bidragsskyldiga föräldrarna i december 2014 var 13 procent kvinnor och 87 procent

män. Bland kvinnorna hade 29 procent en skuld till Försäkringskassan och bland männen 33 procent.

Regler 2014

Föräldrar är underhållsskyldiga för sitt barn tills det fyller 18 år, eller längre om barnet fortfarande går i skolan. När barnet bor stadigvarande hos en av föräldrarna ska den andra föräldern betala underhållsbidrag. Föräldrarna kan komma överens om ett lämpligt belopp eller beräkna det efter föräldrabalkens regler. Storleken på underhållsbidraget bestäms då efter barnets behov och föräldrarnas ekonomiska förmåga.

Ett barn kan få underhållsstöd från Försäkringskassan om:

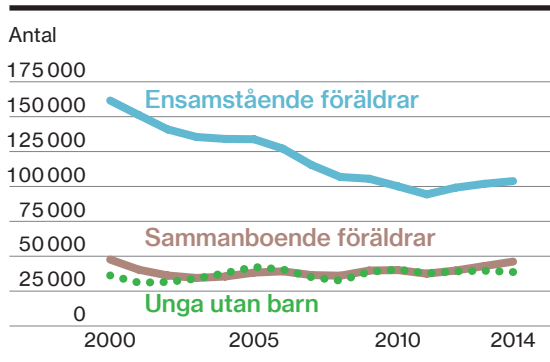
- den förälder som ska betala underhållsbidrag inte gör det eller betalar mindre än 1 273 kronor i månaden
- faderskapet för barnet inte är fastställt
- en förälder ensam har adopterat ett barn från utlandet

Underhållsstödet är högst 1 273 kronor per månad och barn. Förlängt underhållsstöd kan betalas ut så länge barnet studerar och har rätt till förlängt barnbidrag eller studie-hjälp men längst till och med juni det år då barnet fyller 20 år.

Underhållsstöd kan utbetalas i form av fullt underhållsstöd, utfyllnadsbidrag eller underhållsstöd vid växelvis boende. När fullt underhållsstöd betalas ut ska den bidragsskyldige föräldern betala tillbaka hela eller delar av stödet till Försäkringskassan. Beloppet som ska betalas tillbaka beräknas på inkomster i det senaste beslutet om slutlig skatt och fastställs till en procentsats beroende av hur många barn den bidragsskyldige ska försörja.

Bostadsbidrag

Bostadsbidrag ska ge barnfamiljer och ungdomshushåll med låga inkomster en möjlighet att hålla sig med goda och tillräckligt rymliga bostäder.

Antal hushåll med bostadsbidrag i december

Antalet hushåll med bostadsbidrag har minskat sedan början av 2000-talet. Minskningen beror delvis på de regeländringar som gjorts under tidsperioden, och delvis på att inkomsterna höjts samtidigt som inkomstgränserna för bidraget har varit oförändrade. Efter 2011 har antalet hushåll med bostadsbidrag dock ökat igen. Totalt betalades bostadsbidrag ut till drygt 189 000 hushåll i december 2014. Drygt en femtedel av de som fick bidraget tillhörde ett ungdomshushåll utan barn.

Ålder	Antal hushåll efter typ			Medelbelopp per hushåll, kronor i dec		
	Ensamstående Kvinnor	Män	Sammanboende	Ensamstående Kvinnor	Män	Sammanboende
-24	18 202	15 077	4 277	1 415	927	1 881
25-29	14 841	6 612	7 290	2 342	1 045	2 215
30-34	14 446	1 672	8 650	2 817	1 998	2 474
35-39	16 677	2 391	8 356	2 726	2 017	2 603
40-44	17 526	2 824	7 433	2 494	2 036	2 722
45-49	13 456	2 881	5 486	2 365	2 047	2 702
50-54	7 140	2 343	3 431	2 319	1 991	2 629
55-59	2 185	1 282	1 659	2 394	1 980	2 600
60-	417	975	1 067	2 674	2 116	2 669
Samtliga	104 890	36 057	47 647	2 337	1 385	2 489

Bostadsbidrag december år 2014

Bostadsbidrag går främst till ensamstående föräldrar och då oftast till kvinnor. Under år 2014 utbetalades totalt 5,0 miljarder kronor i bostadsbidrag. Totalt drygt 59 procent av beloppet gick till hushåll med en

kvinnor som ensam försörjare, drygt 12 procent av beloppet till hushåll med en man som ensam försörjare och drygt 29 procent av beloppet till hushåll med sammanboende.

Regler 2014

Barnfamiljer kan få bostadsbidrag. Även ungdomshushåll utan barn, där de sökande fyllt 18 år men inte är 29 år, kan få bostadsbidrag.

Bidragsbeloppet bestäms av hushållets sammansättning, bostadskostnaden, bostadens storlek och inkomstens storlek. Bidraget kan betalas ut för längst tolv månader i taget.

De som söker bostadsbidrag ska bland annat uppskatta hur mycket de kommer att tjäna under det kalenderår som ansökan görs. Med hänsyn till dessa uppgifter beräknas ett preliminärt bostadsbidrag. Efter den tidpunkt då Skatteverket har meddelat beslut om slutgiltig skatt för bidragsåret

fastställs slutligt bostadsbidrag. Beslut om slutligt bostadsbidrag för år 2014 meddelas under år 2016.

För gifta och samboende med barn inkomstprövas bostadsbidraget individuellt. Bidraget minskas om årsinkomsten överstiger 58 500 kronor för vardera maken.

För en ensamstående förälder minskas bostadsbidraget om årsinkomsten överstiger 117 000 kronor.

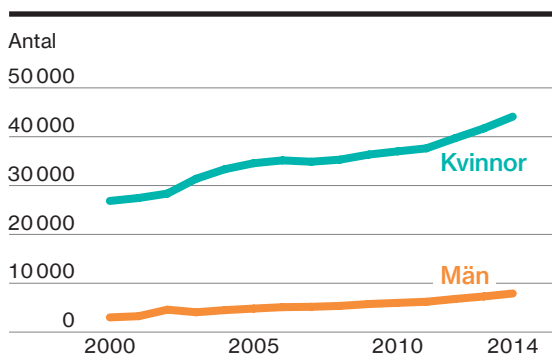
För ungdomar utan barn minskas bidraget om årsinkomsten överstiger 41 000 kronor för ensamstående eller överstiger 58 000 kronor för makar tillsammans.

	Max. bostadsbidrag, kronor per månad	Max. boyta, kvm	Inkomstgräns över vilken bidraget reduceras, kronor per år	
			Ensamstående	Gifta/sambor
<i>Barnfamiljer</i>				
Antal hemmavarande barn				
1	3 400	80	117 000	58 500/sökande
2	4 200	100	117 000	58 500/sökande
3	5 200	120	117 000	58 500/sökande
4	5 200	140	117 000	58 500/sökande
5 eller fler	5 200	160	117 000	58 500/sökande
<i>Hushåll utan barn</i>				
18–28 år	1 300	60	41 000	58 000

Ekonomisk trygghet vid funktionsnedsättning

Vårdbidrag

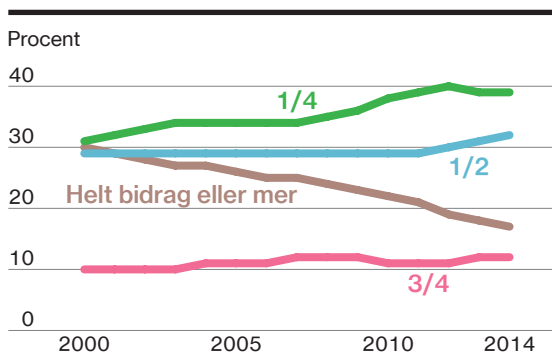
Vårdbidrag är ett ekonomiskt stöd till föräldrar med barn som har en sjukdom eller funktionsnedsättning för att kunna ge den tillsyn, vård och stöd som krävs för att barnet ska kunna utvecklas på bästa sätt.

■ Vårdbidragstagare i december

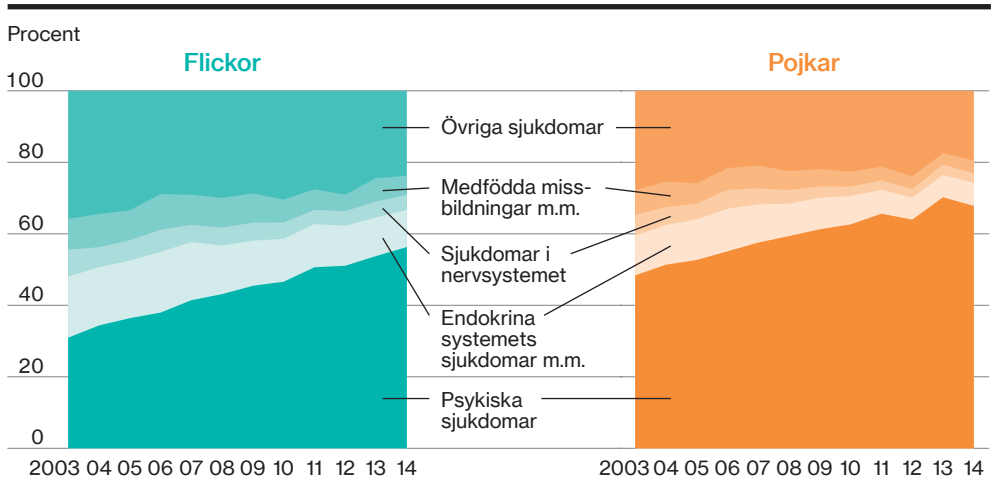
Antalet föräldrar med vårdbidrag har ökat med mer än 70 procent sedan år 2000. Det är främst barn med psykiska diagnoser som svarar för ökningen. År 2003 höjdes åldern för vilken vårdbidrag kan beviljas från 16 år till 19 år, vilket också förklarar ökningen av antalet vårdbidragstagare från detta år. Av bidragstagarna har andelen män stigit från drygt 10 procent år 2000 till drygt 15 procent år 2014. På motsvarande sätt har andelen kvinnor sjunkit från knappt 90 procent år 2000 till knappt 85 procent år 2014.

Av mottagarna av vårdbidrag i december 2014 fick drygt 9 800 eller 20 procent merkostnadsersättning. Av dessa fick knappt 820 enbart merkostnadsersättning, vilket motsvarar 2 procent av alla mottagare.

■ Andel vårdbidrag efter omfattning i december

Den lägsta nivån (en fjärdedel) är i dag den vanligast förekommande och omfattade år 2014 totalt 39 procent av alla vårdbidrag. Andelen vårdbidrag med hel omfattning eller mer har minskat under perioden, från att år 2000 motsvara 30 procent till att år 2014 motsvara 17 procent av alla vårdbidrag.

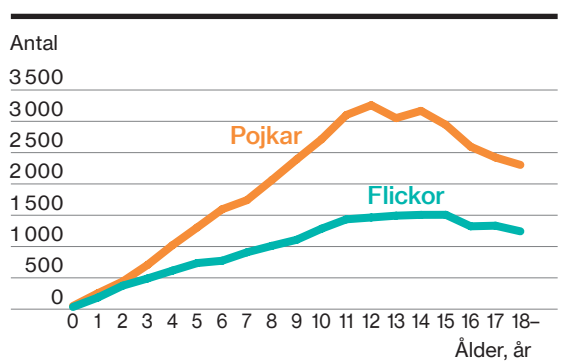
■ Nybeviljade vårdbidrag efter diagnosgrupp

Andelen psykiska diagnoser, som ligger till grund för nybeviljade vårdbidrag, har ökat under 2000-talet. År 2003 motsvarade de 31 respektive

48 procent av alla nybeviljade vårdbidrag för flickor och pojkar. Motsvarande siffror år 2014 var 56 respektive 68 procent.

■ Barn med vårdbidrag efter barnets ålder i december år 2014

Av barnen med vårdbidrag i december 2014 var 34 procent flickor och 66 procent pojkar. Det är fler pojkar än flickor i alla åldrar.

Ålder	Antal barn		Andel barn vars föräldrar får vårdbidrag för mer än ett barn, procent	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0–2	595	747	15	14
3–5	1 841	3 032	19	20
6–8	2 692	5 397	24	20
9–11	3 828	8 206	25	21
12–15	5 970	12 419	24	21
16–19	3 899	7 320	20	20
Samtliga	18 825	37 122	23	21

■ Barn med vårdbidrag i december år 2014

Omkring en femtedel av barnen fanns i familjer som hade vårdbidrag för flera barn. Totalt 20 procent av alla barn med vårdbidrag var i åldern 16–19 år,

den åldersgrupp som tillkom genom de nya reglerna år 2003. Av alla barn med vårdbidrag var 34 procent flickor och 66 procent pojkar.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
–24	178	8	5 349	4 625
25–29	1 535	109	4 820	4 677
30–34	5 000	515	4 868	4 271
35–39	10 043	1 379	4 729	4 121
40–44	12 809	2 228	4 617	3 940
45–49	9 350	1 920	4 613	3 988
50–54	4 099	1 091	4 643	4 063
55–	1 096	653	4 739	4 370
Samtliga	44 110	7 903	4 685	4 068

■ Vårdbidrag i december år 2014

Totalt betalades det ut 3,3 miljarder kronor i vårdbidrag under 2014, varav 87 procent till kvinnor och 13 procent till män. Av mottagarna var 85 procent kvinnor och 15 procent män. Flest

antal mottagare var i åldersgruppen 40–44 år. Drygt 2 800 av vårdbidragsmottagarna i december 2014 hade delat vårdbidrag.

Regler 2014

En förälder kan få vårdbidrag för sitt barn om barnet är i behov av särskild tillsyn eller vård under minst sex månader. Det gäller längst till och med juni månad det år då barnet fyller 19 år. Den särskilda tillsynen eller vården ska vara orsakad av barnets sjukdom eller funktionsnedsättning. Föräldern kan också få vårdbidrag om barnets sjukdom eller funktionsnedsättning förorsakar ökade utgifter (merkostnader).

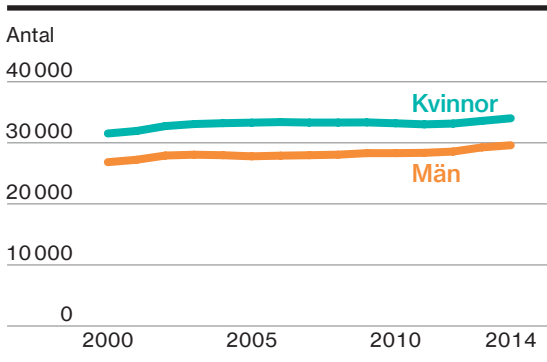
Om föräldern vårdar flera barn med funktionsnedsättning i den aktuella åldern grundas rätten till vårdbidrag på det sammanlagda behovet av tillsyn och vård samt på merkostnadernas omfattning.

Vårdbidraget kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån. Ett helt vårdbidrag uppgår till 2,5 prisbasbelopp per år vilket år 2014 innebar 9 250 kronor per månad. Vårdbidraget är skattepliktigt och pensionsgrundande. Vårdbidrag för merkostnader är dock skattefritt och inte heller pensionsgrundande.

Under vissa förutsättningar kan merkostnadsersättning betalas ut utöver det normala beloppet för hel förmån. Vårdbidrag kan även beviljas om det enbart finns behov av ersättning för merkostnader. I ett sådant fall är vårdbidraget 36 eller 62,5 procent av prisbasbeloppet per år beroende på merkostnadens storlek.

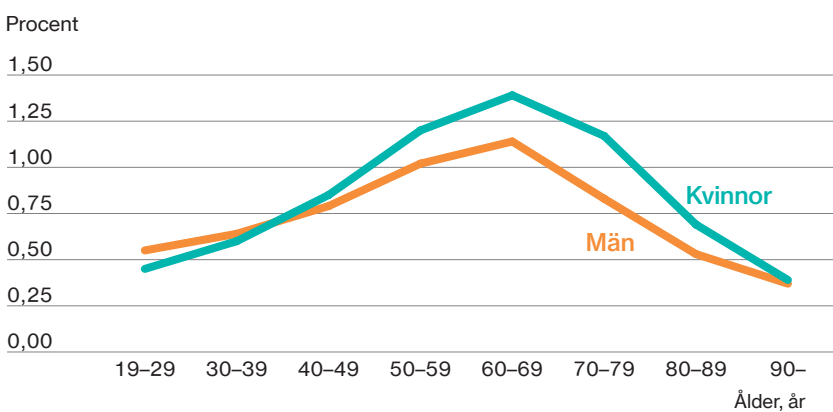
Handikappersättning

Handikappersättning är ett ekonomiskt stöd till personer med funktionsnedsättning som behöver hjälp av annan person eller har merkostnader på grund av sin funktionsnedsättning.

Personer med handikappersättning i december

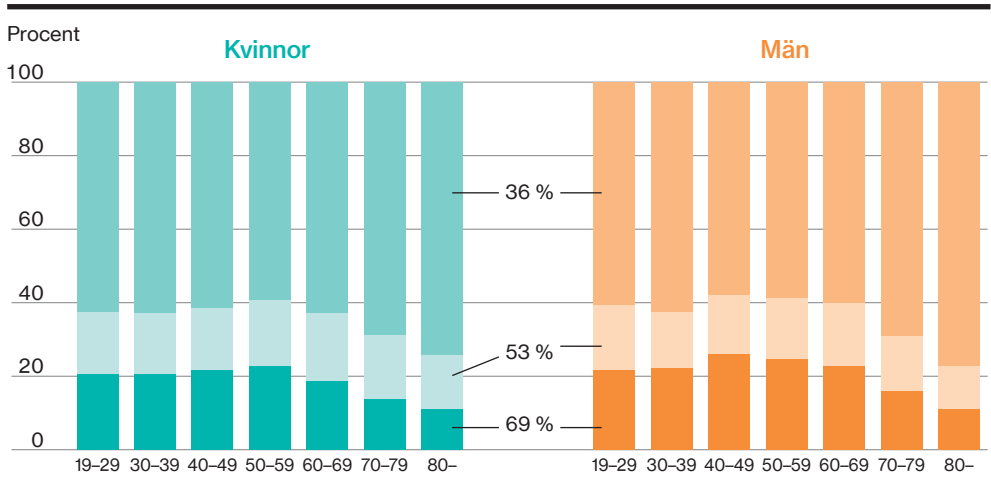
Antal personer med handikappersättning ökade något i början av 2000-talet men har därefter planat ut. År 2003 ändrades den nedre åldersgränsen för vilken handikappersättning kunde beviljas från 16 år till 19 år. Det har under hela tidsperioden varit fler kvinnor än män som har haft handikappersättning och år 2014 var 53 procent kvinnor och 47 procent män.

Andel av befolkningen med handikappersättning i december 2014

I hela befolkningen 19 år eller äldre hade knappt 1 procent handikappersättning i december 2014. Generellt sett är handikappersättning vanligare bland kvinnor än bland män, med undantag för de yngre åldersgrupperna. Att det är fler män än kvinnor i

de yngre åldrarna beror på att det är fler unga män än kvinnor som beviljas handikappersättning för psykiska diagnoser och medfödda funktionsnedsättningar. Andelen personer med handikappersättning i befolkningen är störst i åldersgruppen 60-69 år.

Handikappersättning efter ersättningsnivå och ålder i december 2014

Totalt 63 procent av kvinnorna och 61 procent av männen med handikappersättning hade den lägsta nivån av

ersättningen (36 procent av prisbasbeloppet). Den lägsta nivån är även vanligare i äldre åldersklasser.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december	
	Kvinna	Man	Kvinnor	Män
19-29	3 021	3 865	1 688	1 706
30-39	3 466	3 730	1 687	1 699
40-49	5 425	5 146	1 702	1 750
50-59	7 080	6 123	1 721	1 736
60-69	8 123	6 538	1 674	1 716
70-79	4 953	3 233	1 609	1 618
80-89	1 689	865	1 568	1 542
90-	264	105	1 461	1 507
Samtliga	34 021	29 605	1 675	1 706

Handikappersättning i december 2014

Av mottagarna av handikappersättning var 53 procent kvinnor och 47 procent män. Totalt betalades det ut omkring

1,3 miljarder kronor i handikappersättning år 2014, varav 53 procent till kvinnor och 47 procent till män.

Regler 2014

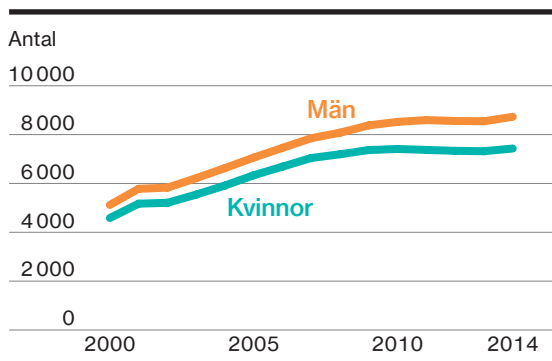
En person som för avsevärd tid har fått sin funktionsförmåga nedsatt så att hen behöver tidskrävande hjälp av någon annan för att klara sig hemma eller på arbetet kan få handikappersättning. Handikappersättning beviljas också om en person har betydande merkostnader på grund av sin funktionsnedsättning. Handikappersättning kan beviljas från och med juli månad det år då en person fyller

19 år och som innan hen fyllt 65 år har fått sin funktionsförmåga nedsatt.

Ersättningen är 36, 53 eller 69 procent av prisbasbeloppet per år, beroende på hjälpbehov och merkostnadernas storlek. År 2014 motsvarade de tre nivåerna 1 335, 1 965 respektive 2 559 kronor per månad. Blinda och personer med grav hörselskada får alltid ersättning om funktionsnedsättningen uppkom innan de fyllde 65 år.

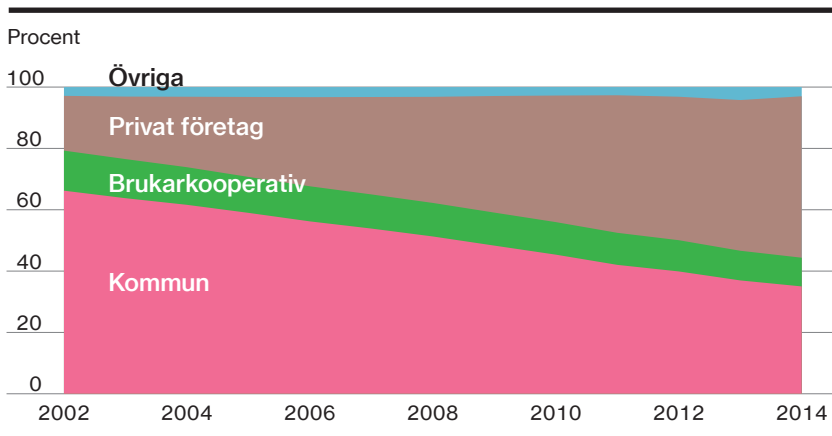
Assistansersättning

Genom assistansersättning kan personer med omfattande funktionsnedsättningar få hjälp att klara sin vardag.

Personer med assistansersättning i december

Antalet personer med assistansersättning har ökat stadigt till år 2009 då det började plana ut. Från och med år 2001 ändrades reglerna så att personer som är 65 år får behålla den personliga assistans som de beviljats innan de fyllde 65 år, vilket är en av anledningarna till det ökade antalet därefter. Det har under hela tidsperioden varit fler män än kvinnor som får assistansersättning, och år 2014 var 46 procent kvinnor och 54 procent män.

I gruppen övriga ingår personer som väljer att vara egen arbetsgivare för sina assistenter eller som har assistans genom flera anordnare.

Personer med assistansersättning efter typ av anordnare i december

Andelen som anordnar assistans med hjälp av kommunen har stadigt minskat under tidsperioden till förmån för främst privata företag. I december år 2014 var det 35 procent

som anordnade assistans med hjälp av kommunen och 53 procent som anordnade assistans med hjälp av privata företag.

■ Assistansersättning i december 2014

Av totalt 102 miljoner beviljade timmar assistansersättning år 2014 gick 45 procent till kvinnor och 55 procent till män. Männen fick i genomsnitt fler beviljade timmar än kvinnorna i de flesta åldersklasser. Utgifterna för assistansersättning år 2014 var 28,6 miljarder kronor (inkluderar kommunernas utgifter).

Ålder	Antal mottagare		Antal timmar per vecka i medeltal, december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
0–14	964	1 312	104	102
15–19	482	759	113	115
20–24	600	860	133	138
25–29	467	716	138	148
30–34	408	532	137	141
35–39	411	506	139	138
40–44	449	505	131	137
45–49	460	511	131	134
50–54	498	553	128	133
55–59	607	515	127	132
60–64	684	678	124	128
65–	1 400	1 281	106	109
Samtliga	7 430	8 728	122	126

■ Assistansersättning efter personkrets i december 2014

Antal personer med assistansersättning är störst i personkrets 3, vilken motsvarade 54 procent av alla kvinnor och 46 procent av alla män med assistansersättning. Flest antal timmar per vecka beviljas till personer i personkrets 2, vilket beror på att denna grupp möter funktionshinder som i genomsnitt förorsakar mer omfattande behov av stöd och service än personer i de andra personkretsarna.

Personkrets	Antal personer		Antal timmar per vecka i medeltal	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
1	2 878	3 927	126	127
2	335	504	144	151
3	4 017	4 020	118	122

Observera att uppgift om personkrets saknas för vissa personer, varför uppgifterna inte summerar till samtliga. För förklaring av de olika personkretsarna se regelruta.

Regler 2014

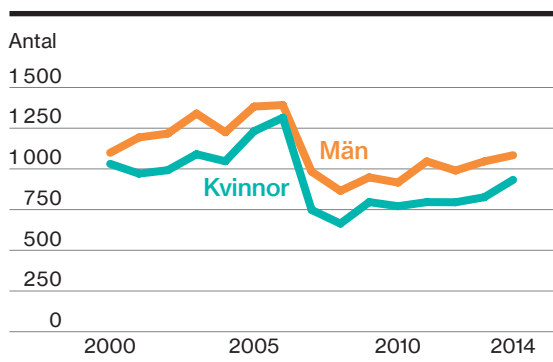
Assistansersättning kan ges till personer med utvecklingsstörning, autism eller autismsliknande tillstånd (personkrets 1), personer med betydande och bestående begåvningsmässiga funktionsnedsättningar efter en hjärnskada i vuxen ålder som orsakats av yttre våld eller kroppslig sjukdom (personkrets 2) eller personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar, som uppenbart inte beror på ett normalt åldrande (personkrets 3). Hjälp med grundläggande behov måste uppgå till mer än i genomsnitt 20 timmar i veckan för att få ersättning från Försäkringskassan. Om behovet är mindre är det kommunen som ska tillgodose behovet av hjälp. Personer som bor i gruppbostad eller vårdas på institution har inte rätt till assistansersättning.

Assistansersättningen får endast användas till köp av personlig assistans eller för kostnader för personliga assistenter. Köp av personlig assistans kan ske från en kommun, ett brukarkooperativ eller ett privat företag. Brukarkooperativ och privata företag ska ha tillstånd från inspektionen för vård och omsorg (IVO) för att få bedriva verksamhet med personlig assistans, en kommun som bedriver verksamhet med personlig assistans ska ha anmält detta till IVO.

Assistansersättning betalas med ett belopp per timme, vilket år 2014 motsvarade 280 kronor. Möjlighet finns dock för personer med särskilda skäl att ansöka om ett högre belopp. Det högsta beloppet 2014 var 314 kronor.

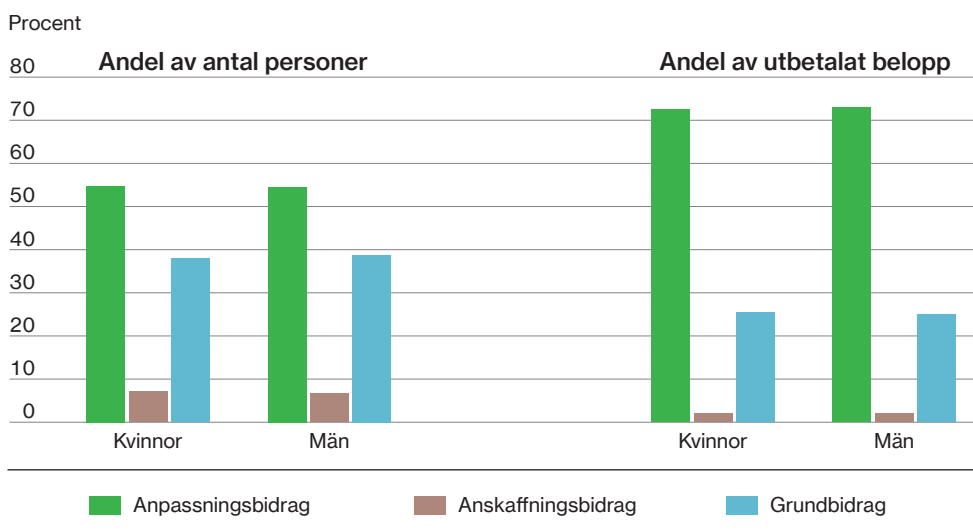
Bilstöd

Bilstöd ska underlätta för personer med funktionsnedsättning som har stora och bestående svårigheter att förflytta sig.

Antal beviljade bilstöd

Bilstödet infördes 1988. Eftersom det fram till och med år 2006 enbart var möjligt att få ett nytt bilstöd vart sjunde år förekommer det toppar med en viss regelbundenhet under tidsperioden. Sedan år 2007 kan ett nytt bilstöd beviljas vart nionde år. Det är något färre kvinnor än män som får bilstöd.

Bilstöd efter typ av bidrag år 2014

Den vanligaste typen av bilstöd år 2014 var anpassningsbidrag, vilket motsvarade 55 procent av alla bilstöd som betalades ut för kvinnor och

män. Av det utbetalda beloppet år 2014 betalades 73 procent ut i form av anpassningsbidrag.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
0-15	250	310	105 304	110 122
16-19	83	96	96 798	124 422
20-24	66	73	108 845	81 589
25-29	44	68	134 784	91 565
30-34	56	50	208 436	136 489
35-39	73	100	129 632	103 465
40-44	111	136	148 770	142 113
45-49	150	164	95 278	137 638
50-54	129	160	113 151	134 040
55-59	95	139	134 323	100 824
60-64	90	122	85 620	153 777
65-	59	51	51 308	70 487
Samtliga	1 206	1 469	114 018	119 232

■ Bilstöd år 2014

Av mottagarna av bilstöd var 45 procent kvinnor och 55 procent män. Totalt betalades det ut cirka

315 miljoner kronor i bilstöd år 2014 varav 44 procent till kvinnor och 56 procent till män.

Regler 2014

Personer som har en funktionsnedsättning som ger stora svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att använda allmänna kommunikationer kan få bilstöd. Svårigheterna ska finnas kvar i åtminstone nio år. Även föräldrar till barn med funktionsnedsättning kan få bilstöd om de behöver bilen för att kunna förflytta sig tillsammans med barnet.

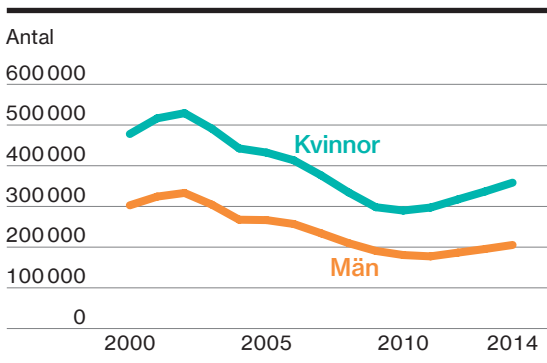
Bilstöd består av flera bidrag. Det finns två bidrag för att köpa bil -

grundbidrag och anskaffningsbidrag. Grundbidrag kan ges för inköp av bil och kan beviljas vart nionde år. Beroende på inkomsten kan även anskaffningsbidrag vara aktuellt. Anpassningsbidrag kan beviljas för anpassning av fordon. Bilstöd kan i vissa fall även beviljas för körkortsutbildning. Bilstöd beviljas främst till bil, men även till andra motorfordon som motorcykel eller moped.

Ekonomisk trygghet vid sjukdom

Sjukpenning

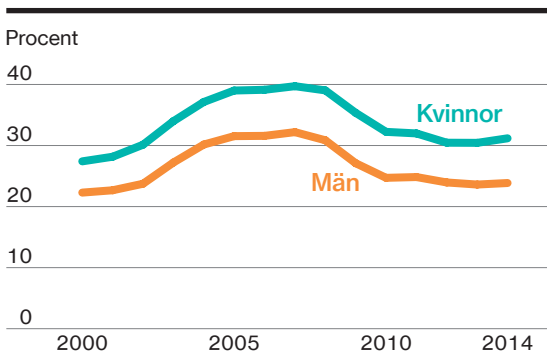
Sjukpenning ska ge ekonomisk trygghet vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom.

Antal mottagare av sjukpenning

Fram till år 2002 ökade antalet mottagare av sjukpenning, med bland annat en starkt ökande långtidssjukfrånvaro. Därefter minskade antalet mottagare av sjukpenning fram till år 2010 då det åter började öka.

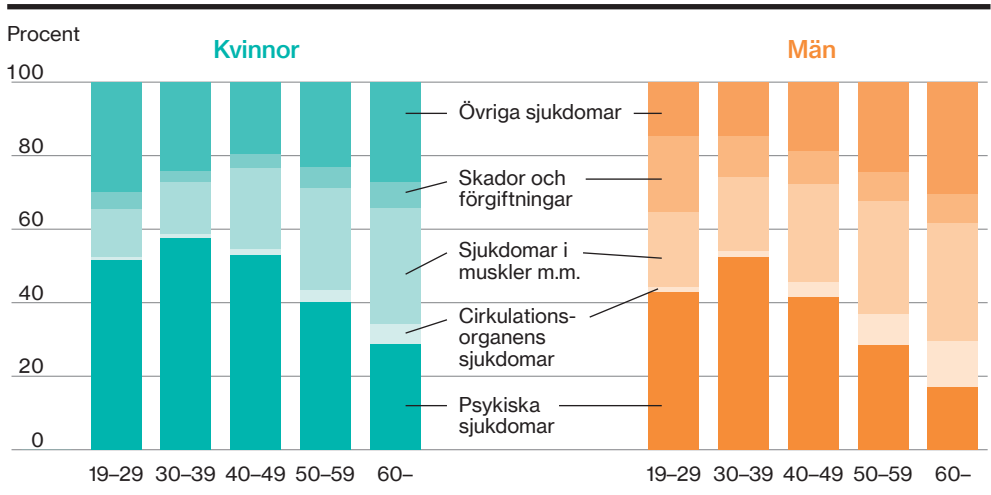
Totalt fick omkring 560 000 personer sjukpenning någon gång under år 2014, varav 64 procent var kvinnor och 36 procent var män. Detta motsvarar 10 procent av alla registrerade försäkrade i åldrarna mellan 16 och 64 år.

Andel ersatta sjukpenningdagar med partiell omfattning

I början av 2000-talet ökade andelen utbetalda dagar med partiell omfattning. Detta kan bland annat förklaras av att regeringen i början av 2000-talet tydliggjorde att Försäkringskassan skulle använda partiell sjukskrivning i större utsträckning. Efter 2007 har dock andelen minskat igen.

Omkring 31 respektive 24 procent av de utbetalda dagarna med sjukpenning för kvinnor och män betalades ut med partiell omfattning år 2014, och det är framförallt vanligt bland personer med en psykisk diagnos.

■ Pågående fall med sjukpenning efter ålder och diagnosgrupp i december 2014

För både kvinnor och män med sjukpenning i december 2014 var psykiska sjukdomar och sjukdomar i muskler m.m. bland de vanligaste diagnosgrupperna. Psykiska sjukdomar motsvarade 47 procent av

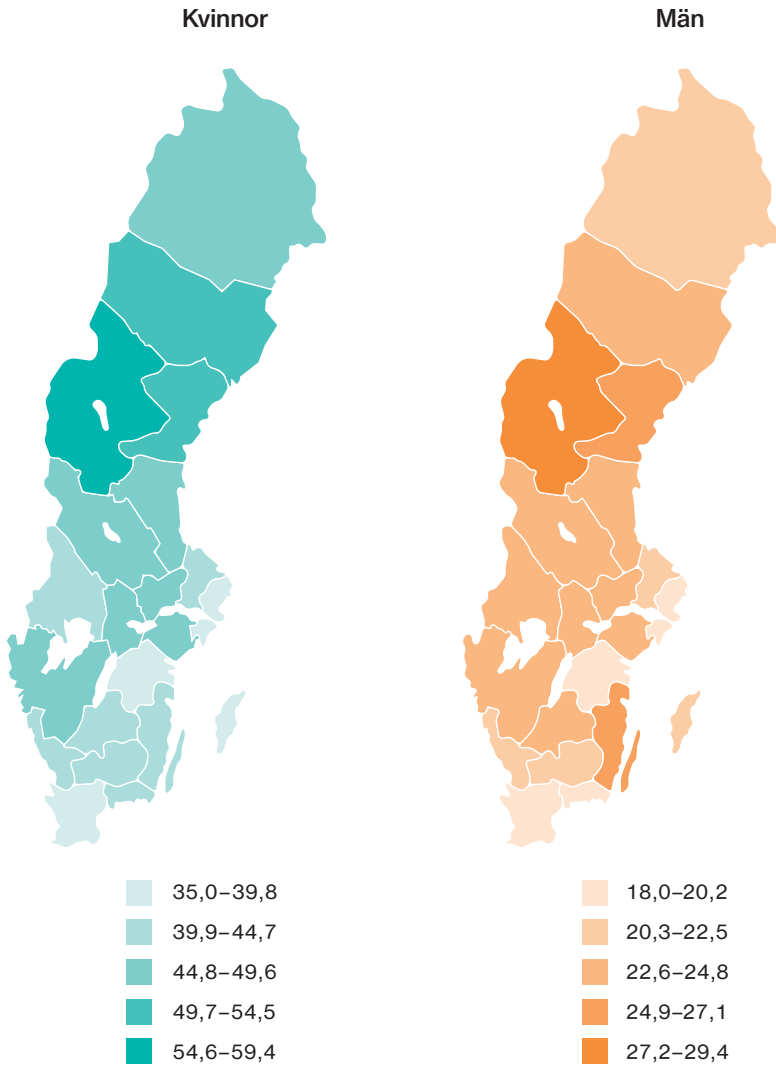
alla fall för kvinnor och 35 procent av alla fall för män i december 2014. Motsvarande siffra för sjukdomar i muskler m.m. var 22 respektive 27 procent för kvinnor och män.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
16-24	15 103	10 826	54	54	430	508
25-29	31 865	14 865	56	61	508	556
30-34	39 832	17 125	63	67	531	551
35-39	40 898	18 776	70	67	547	578
40-44	44 064	21 802	77	70	548	586
45-49	47 582	26 137	77	72	545	585
50-54	47 190	28 456	76	74	540	581
55-59	45 501	30 586	74	76	540	578
60-	46 074	36 528	75	78	530	572
Samtliga	358 109	205 101	71	71	535	573

■ Sjukpenning år 2014

Av de 27,7 miljarder kronor som betalades ut i sjukpenning år 2014 (exklusive samverkansmedel) gick 62 procent till kvinnor och 38 procent till män. Det genomsnittliga ersatta dagbeloppet för män var 7 procent högre än för kvinnor, vilket bland annat beror på skillnader i kvinnors och mäns arbetsinkomster. Det genom-

snittliga antalet sjukpenningdagar ökar i regel med stigande ålder både för kvinnor och för män. En anledning till detta är ökad risk för sjukdom och längre tid för återhämtning med stigande ålder. Personer som har varit yrkesverksamma under en längre tid har också utsatts för en större sammanlagd arbetsbelastning.

■ Pågående sjukfall per län i december år 2014

I riket hade kvinnor och män i åldrarna 16–64 år totalt 42 respektive 22 pågående sjukfall per 1 000 registrerade försäkrade. Ett sjukfall definieras som en sammanhängande period där ersättning betalats ut med sjukpenning och/eller rehabiliteringspenning.

Jämtlands län har flest pågående sjukfall per 1 000 registrerade försäk-

rade kvinnor och män. Bland kvinnor motsvarar det 58 och bland män 29 pågående sjukfall per 1 000 registrerade försäkrade. En del av de regionala variationerna kan bero på skillnader i åldersfördelning eller skillnader i hälsa, livs- och arbetsvillkor.

Regler 2014

En person kan få hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels sjukpenning vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom. Sjukpenning kan även betalas ut vid medicinsk behandling eller medicinsk rehabilitering som syftar till att förebygga sjukdom eller att förkorta sjukdomstiden.

Under de första 14 dagarna i en sjukperiod får en anställd sjuklön av sin arbetsgivare, dock inte för den allra första dagen som är en karenstdag. Om nedsättningen av arbetsförmågan kvarstår även efter sjuklöneperioden kan en anställd få sjukpenning från Försäkringskassan. För arbetslösa betalar Försäkringskassan ut sjukpenning efter en dags karenstid, medan egenföretagare normalt har en karenstid på 7 dagar. Egenföretagare har även möjlighet att välja en karenstid på 1, 14, 30, 60 eller 90 dagar.

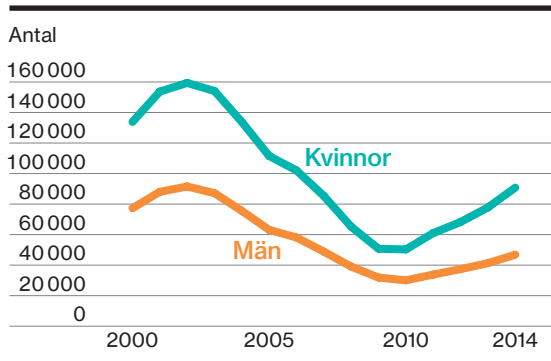
Sjukpenning på normalnivå, motsvarande knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI), kan betalas ut under 364 dagar inom en ramtid om 450 dagar. Sjukpenning kan som högst baseras på inkomst motsvarande 7,5 prisbasbelopp. År 2014 motsvarade det 708 kronor per dag vid hel sjukpenning på normalnivå. Om nedsättningen av arbetsförmågan kvarstår efter 364 dagar kan sjukpenning betalas ut i ytterligare 550 dagar i form av sjukpenning på fortsättningsnivå. Ersättningen motsvarar då knappt 75 procent av SGI. År 2014 motsvarade det en maximal ersättning på 664 kronor per dag vid hel sjukpenning på fortsättningsnivå. Personer med allvarliga sjukdomar kan sjukpenning på normalnivå för obegränsad tid motsvarande 80 procent av SGI. Arbetslösa kan inte få sjukpenning med högre belopp än det som motsvarar det högsta dagpenningbeloppet inom arbetslöshetsförsäkringen. År

2014 var det 486 kronor per dag vid hel sjukpenning för arbetslösa.

Bedömning av arbetsförmågans nedsättning görs enligt den så kallade rehabiliteringskedjan. För en anställd ska arbetsförmågans nedsättning under de första 90 dagarna bedömas i förhållande till det vanliga arbetet. Efter 90 dagar bedöms arbetsförmågans nedsättning även i förhållande till om personen kan utföra något annat arbete hos arbetsgivaren. Efter 180 dagar har den anstälde enbart rätt till sjukpenning om hen inte kan utföra något arbete som normalt förekommer på arbetsmarknaden. Det gäller dock inte om Försäkringskassan bedömer att hen med stor sannolikhet kommer att kunna gå tillbaka till arbete hos arbetsgivaren inom 365 dagar. Då bedöms arbetsförmågans nedsättning i förhållande till arbete hos arbetsgivaren även efter dag 180. Om det kan anses oskäligt att bedöma arbetsförmågan mot sådant arbete som normalt förekommer på arbetsmarknaden kan bedömningen göras i förhållande till arbete hos arbetsgivaren även efter dag 365 trots att den försäkrade bedöms ha arbetsförmåga i ett arbete som normalt förekommer på arbetsmarknaden. För egenföretagare görs en prövning mot det vanliga arbetet fram till och med dag 180. Därefter prövas arbetsförmågans nedsättning i förhållande till sådant arbete som normalt förekommer på arbetsmarknaden om det inte med stor sannolikhet kan antas att hen kommer att kunna återgå i arbete inom 365 dagar eller om det kan anses oskäligt att bedöma arbetsförmågan i förhållande till normalt förekommande arbeten. För arbetslösa prövas arbetsförmågans nedsättning alltid i förhållande till sådant arbete som normalt förekommer på arbetsmarknaden.

Arbetslivsinriktad rehabilitering

Olika rehabiliteringsåtgärder ska underlätta för de långtidssjuka att återgå till arbete.

Antal sjukfall längre än 60 dagar i december

Det är oftast personer med långa sjukfall som får någon form av arbetslivsinriktad rehabilitering. Med långa sjukfall avses här personer som har ersättning i form av sjukpenning och/eller rehabiliteringspenning i minst 60 dagar. Antalet personer med sjukfall längre än 60 dagar sjönk mellan 2002 och 2010 med drygt 170 000. Sedan 2010 har antalet sjukfall längre än 60 dagar ökat. Under 2011 återkom många till sjukförsäkringen som tidigare uppnått maximal tid i sjukförsäkringen. Kvinnornas andel av sjukfallen längre än 60 dagar var år 2014 cirka 66 procent och männens andel var 34 procent.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
16–24	298	203	111	102	400	452
25–29	940	465	109	112	434	465
30–34	1 661	721	106	118	431	446
35–39	2 147	834	103	121	472	483
40–44	2 646	960	97	112	479	501
45–49	2 779	1 139	96	110	472	504
50–54	2 485	1 123	91	101	471	506
55–59	1 957	1 024	83	100	478	510
60–	1 292	714	75	93	484	526
Samtliga	16 205	7 183	95	108	467	495

Rehabiliteringspenning år 2014

Av mottagarna av rehabiliteringspenning år 2014 var 69 procent kvinnor och 31 procent män. Av 1,1 miljarder kronor som totalt

betalades ut i rehabiliteringspenning under år 2014 gick 65 procent till kvinnor och 35 procent till män.

Regler 2014

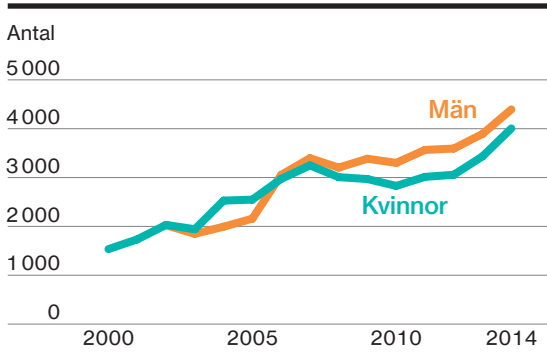
Arbetsträning och utbildning är exempel på åtgärder som kan bli aktuella inom ramen för arbetslivsinriktad rehabilitering.

I samband med arbetslivsinriktad rehabilitering kan en person få rehabiliteringspenning om arbetsförmågan är nedsatt i den utsträckning att hen på grund av åtgärden är förhindrad att arbeta. Ett särskilt bidrag som täcker vissa så kallade merkostnader som kan uppstå i samband med rehabiliteringen (exempelvis för resor) kan också betalas ut. Vidare kan Försäkringskassan ge bidrag till arbetshjälpmedel och ge ersättning för resor till och från arbetet i stället för sjukpenning.

Rehabiliteringspenning kan vara hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels dag. Rehabiliteringspenningen är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) och räknas in i de 364 dagar som den försäkrade maximalt kan få sjukpenning på normalnivå. År 2014 var den maximala rehabiliteringspenningen per dag på normalnivå 708 kronor. Därefter kan rehabiliteringspenning på fortsättningsnivå, motsvarande knappt 75 procent av SGI betalas ut, vilket räknas in i de 550 dagar som den försäkrade maximalt kan få sjukpenning på fortsättningsnivå. År 2014 var maximal ersättning för en dag på fortsättningsnivå 664 kronor.

Sjukersättning och aktivitetsersättning

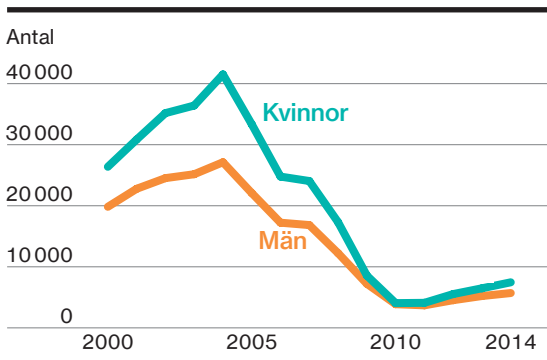
Sjukersättning och aktivitetsersättning ger ekonomisk trygghet vid långvarigt nedsatt arbetsförmåga.

Nybeviljad aktivitetsersättning (förtidspension och sjukbidrag före 2003) för personer yngre än 30 år

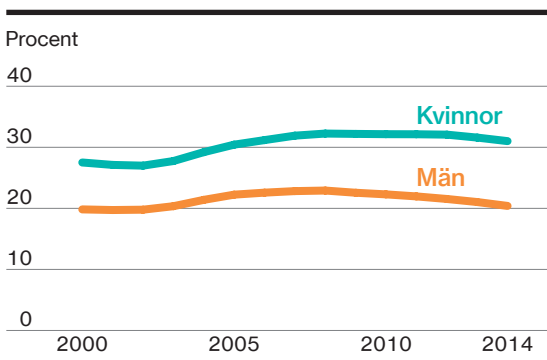
Före år 2003 kunde personer yngre än 30 år nybeviljas både förtidspension och sjukbidrag, medan det från och med 2003 enbart är möjligt för denna åldersgrupp att nybeviljas aktivitetsersättning.

År 2014 var det ungefär 8 400 personer som nybeviljades aktivitetsersättning, vilket är nästan fyra gånger så många som år 2000. Ökningen sedan år 2003 beror bland annat på att antalet beviljanden på grund av förlängd skolgång blivit fler.

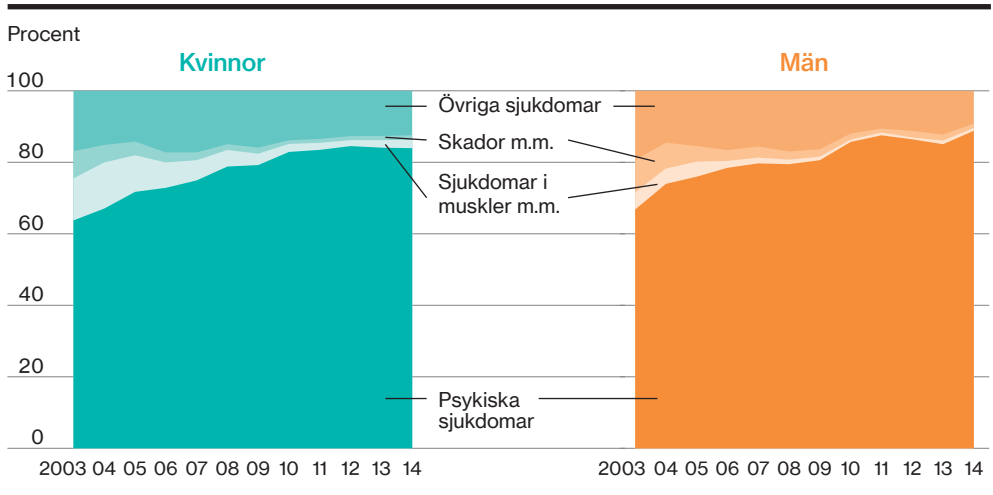
Nybeviljad sjukersättning (förtidspension och sjukbidrag före 2003) för personer 30 år eller äldre

Före år 2003 kunde personer 30 år eller äldre nybeviljas både förtidspension och sjukbidrag, medan det från och med 2003 enbart är möjligt för denna åldersgrupp att nybeviljas sjukersättning. Under 2008 togs möjligheten till tidsbegränsad sjukersättning bort och kriterierna att beviljas stadigvarande ersättning skärptes. Antal nybeviljanden har stadigt minskat sedan 2004 men från 2012 har antalet åter börjat öka. År 2014 var det drygt 13 000 personer som nybeviljades sjukersättning.

Andel sjuk- och aktivitetsersättningar med partiell omfattning i december (förtidspensioner och sjukbidrag före 2003)

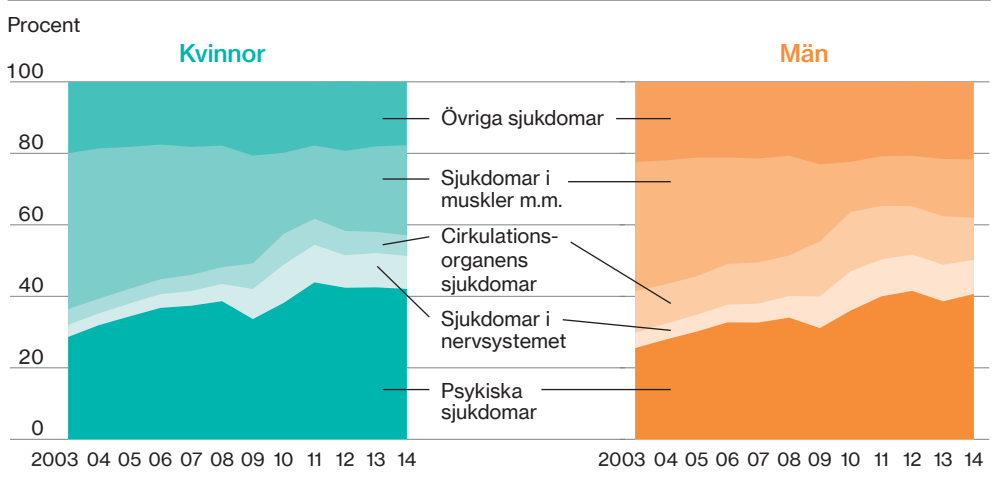
Andelen med partiell sjuk- eller aktivitetsersättning har varierat något över tid, men partiell ersättning har under hela tidsperioden varit vanligare bland kvinnor än bland män. I december år 2014 hade 31 procent av kvinnorna och 20 procent av männen partiell ersättning.

Nybeviljad aktivitetsersättning efter diagnosgrupp

Psykiska sjukdomar dominerar i aktivitetsersättningen och andelen har ökat sedan år 2003. År 2014 motsvarade de psykiska diagnoserna 84

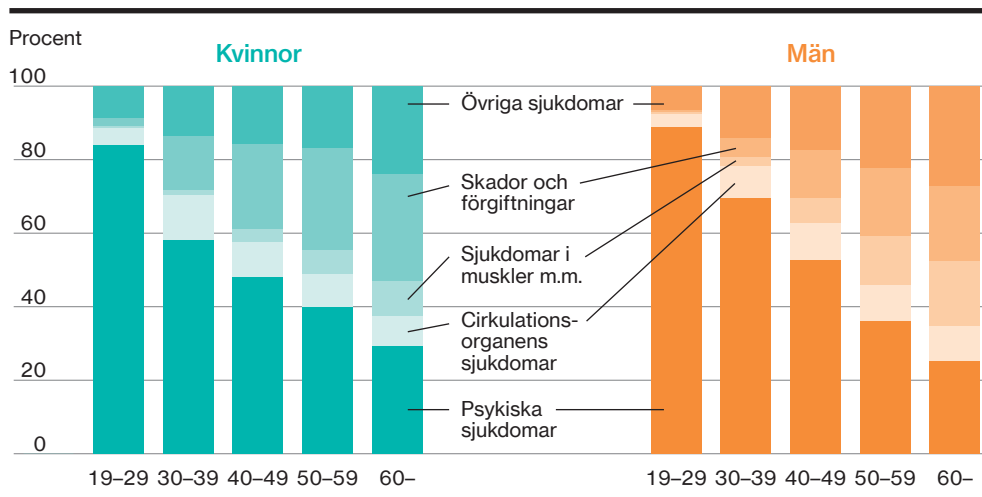
respektive 89 procent av alla nybeviljade aktivitetsersättningar för kvinnor och män.

Nybeviljad sjukersättning efter diagnosgrupp

Sjukdomarna i muskler m.m. var fram till år 2005 den största diagnosgruppen för personer som nybeviljats sjukersättning. Sedan 2006 har dock psykiska sjukdomar varit den största

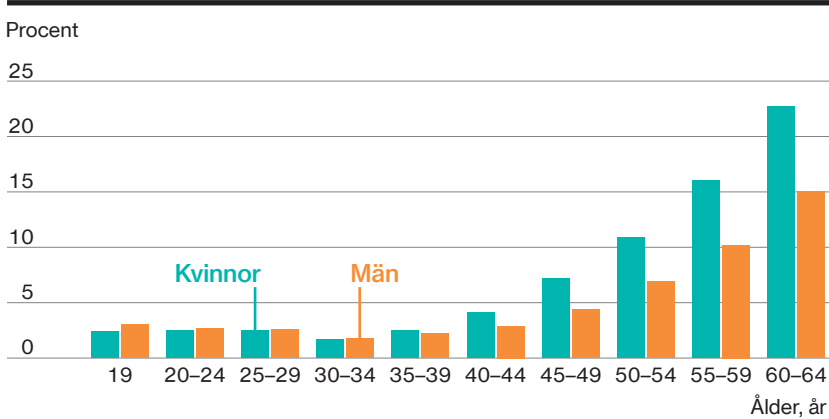
diagnosgruppen. År 2014 motsvarade de psykiska diagnoserna 42 procent av de nybeviljade sjukersättningarna för kvinnor och 41 procent för män.

Nybeviljad sjuk- och aktivitetsersättning efter ålder och diagnosgrupp år 2014

Psykiska sjukdomar var den vanligaste diagnosgruppen i nästan alla åldersgrupper för både kvinnor och män år 2014. Det är framför allt i de yngre

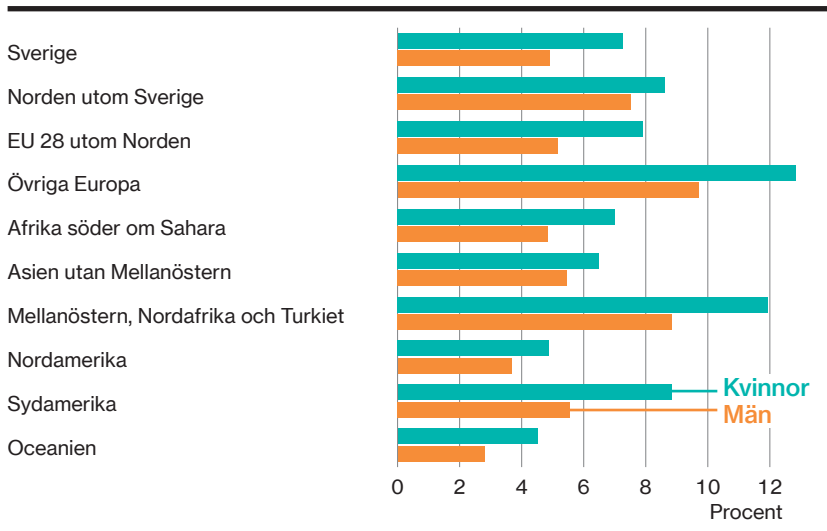
åldersgrupperna som personer beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning på grund av psykisk ohälsa.

Andel av befolkningen med sjuk- eller aktivitetsersättning i december 2014

Antal personer med sjuk- eller aktivitetsersättning var i december 2014 ungefär 355 000, varav 58 procent var kvinnor och 42 procent var män. Omkring 6 procent av befolkningen i åldrarna 19 till 64 år har av hälsoskäl helt eller delvis lämnat arbetsmarknaden med sjuk- eller aktivitetsersättning och andelen stiger med

ökande ålder. Motsvarande andel i åldersgruppen 60-64 år är 23 procent för kvinnor och 15 procent för män. I yngre åldrar är det något vanligare att män har ersättning än kvinnor, men från åldersgruppen 35-39 år är det vanligare att kvinnor har ersättning än män.

Andelarna är åldersstandardiserade, för förklaring se Läsanvisningar.

■ Andel av befolkningen med sjukersättning eller aktivitetsersättning efter födelseregion i december 2014, åldersstandardiserade värden

Andelen med sjukersättning eller aktivitetsersättning varierar för personer födda i olika regioner och det beror bland annat på skillnader i hälsa, livs- och arbetsvillkor.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor per månad		Andel av befolkningen, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
19	1 301	1 778	7 745	7 756	2,4	3,0
20-24	7 750	9 056	7 717	7 814	2,5	2,7
25-29	7 128	7 521	7 979	8 121	2,4	2,4
Samtliga	16 179	18 355	7 835	7 934	2,4	2,6

■ Aktivitetsersättning i december 2014

Av totalt 3,4 miljarder kronor som betalades ut i aktivitetsersättning under år 2014 gick 48 procent till kvinnor och 52 procent till män. Av mottagarna var 47 procent kvinnor och 53 procent män.

Flertalet av dem som får aktivitetsersättning har inte haft möjlighet att

genom förvärvsarbete bygga upp ett ytterligare försäkringsskydd och får därför enbart garantiersättning. I december år 2014 fick 90 procent av kvinnorna och 94 procent av männen med aktivitetsersättning endast garantiersättning.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor per månad		Andel av befolkningen, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
25–29 ¹	302	409	8 864	8 835	0,1	0,1
30–34	4 823	5 298	8 186	8 492	1,7	1,8
35–39	7 291	6 613	8 101	8 810	2,5	2,2
40–44	13 068	9 293	8 190	9 124	4,1	2,9
45–49	23 336	14 792	8 408	9 594	7,2	4,4
50–54	33 221	21 507	8 573	9 826	10,9	6,9
55–59	45 638	29 533	8 726	10 048	16,0	10,2
60–64	63 545	41 625	9 004	10 432	22,7	15,0
Samtliga	191 224	129 070	8 679	9 885	8,0	5,3

¹ De som hade förtidspension eller sjukbidrag före 2003 räknades om till sjukersättning, oberoende av ålder. Sedan 2003 nybeviljas inte sjukersättning till personer som är yngre än 30 år.

■ Sjukersättning i december 2014

Av totalt 36 miljarder kronor som betalades ut i sjukersättning under år 2014 gick 56 procent till kvinnor och 44 procent till män. Av mottagarna av sjukersättning var 60 procent kvinnor och 40 procent män.

Bland de yngsta med sjukersättning är det vanligare med hel ersättning medan det bland de äldre är vanligare med partiell ersättning. Sjukersättningen per månad blir

därför högre bland de yngsta. Flertalet av de äldre som får sjukersättning har å andra sidan haft möjlighet att genom tidigare förvärvsarbete bygga upp ett ytterligare försäkringsskydd och får därför en högre inkomstrelaterad ersättning. I december år 2014 fick 86 procent av kvinnorna och 78 procent av männen inkomstrelaterad ersättning.

Regler 2014

Aktivitetsersättning beviljas de som är i åldrarna 19–29 år och som av medicinska skäl har fått sin arbetsförmåga nedsatt med minst en fjärdedel under minst ett år. Ersättningen är alltid tidsbegränsad. Aktivitetsersättningen kan kombineras med en medverkan i olika aktiviteter, som ska ha till syfte att ta tillvara den enskildes möjligheter till utveckling och arbete under ungdomsåren. Ungdomar som på grund av funktionsnedsättning ännu inte har avslutat sin utbildning på grundskole- och gymnasienivå har rätt till hel aktivitetsersättning på grund av förlängd skolgång under studierna.

Sjukersättning beviljas de som är i åldrarna 30–64 år och som har en stadigvarande nedsatt arbetsförmåga, det vill säga för all överskådlig framtid.

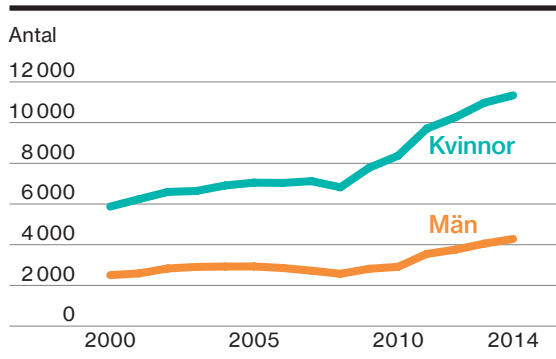
Sjukersättning och aktivitetsersättning kan betalas ut i form av hel, tre fjärdedels, halv respektive en fjärdedels ersättning. Det finns en inkomstrelaterad ersättning och en garantiersättning. Den inkomstrelaterade ersättningen är knuten till arbetsinkomsten. Garantiersättning får personer med inga eller låga förvärvsinkomster. För aktivitetsersättning varierar garantiersättningen beroende på bland annat ålder. Maximal garantiersättning vid aktivitetsersättning var 8 695 kronor per månad år 2014, motsvarande 2,35 prisbasbelopp. För sjukersättning var den maximala garantiersättningen 8 880 kronor per månad år 2014, motsvarande 2,4 prisbasbelopp.

Närståendepenning

Närståendepenning gör det möjligt för en person att avstå från arbete för att vårda en svårt sjuk närstående.

Antal mottagare av närståendepenning

Antalet mottagare av närståendepenning har ökat under tidsperioden särskilt sedan 2008. Sedan 2008 har antalet mottagare ökat med 60 procent. År 2014 var antalet mottagare av närståendepenning knappt 16 000.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	129	66	11	14	7 860	9 853
25-29	317	184	12	14	9 369	11 637
30-34	521	296	13	12	10 701	10 901
35-39	847	420	11	12	8 707	9 903
40-44	1 433	622	11	13	8 877	10 721
45-49	1 984	717	11	13	9 428	10 624
50-54	2 245	758	12	13	10 251	10 810
55-59	2 132	658	13	15	10 473	12 139
60-	1 730	561	15	18	12 188	13 663
Samtliga	11 338	4 282	12	14	10 124	11 282

Närståendepenning 2014

Av totalt 163 miljoner kronor i närståendepenning år 2014 betalades 70 procent ut till kvinnor och

30 procent till män. Av mottagarna av närståendepenning var 73 procent kvinnor och 27 procent män.

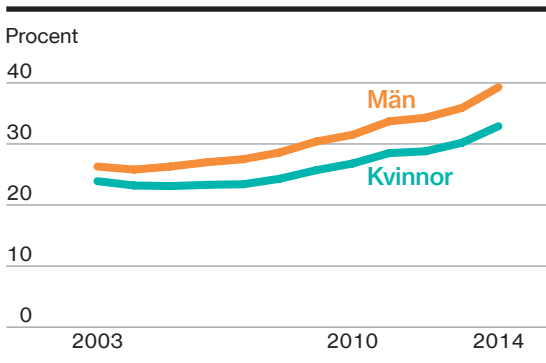
Regler 2014

Personer som avstår från förvärvsarbete för att vårda en svårt sjuk person i hemmet eller på en vårdinrättning kan få närståendepenning. Med svårt sjuk menas att det ska finnas ett påtagligt hot mot den sjukas liv. I regel kan närståendepenning betalas ut i högst 100 dagar för varje enskild sjuk individ som vårdas.

Närståendepenning kan betalas ut i form av hel, halv eller en fjärdedels ersättning. Maximal ersättning är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten baserat på 7,5 prisbasbelopp.

Bostadstillägg till personer med sjukersättning eller aktivitetsersättning

Personer med sjukersättning eller aktivitetsersättning som har en låg inkomst kan få bostadstillägg så att de kan ha möjlighet att ha en bostad av god kvalitet, utan att levnadsstandarderna i övrigt behöver drabbas.

■ Andel personer med sjuk- eller aktivitetsersättning som har bostadstillägg i december

Andel personer med bostadstillägg har ökat under perioden 2003 till 2014. Av mottagarna av sjuk- eller aktivitetsersättning fick 33 procent av kvinnorna och 39 procent av männen bostadstillägg i december 2014.

Ålder	Antal mottagare		Andel av mottagarna av sjuk- eller aktivitetsersättning som har bostadstillägg, procent		Medelbelopp, kronor per månad	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
19	218	308	17	17	2 515	2 745
20–24	3 982	4 528	51	50	3 250	3 264
25–29	4 967	5 568	67	70	3 369	3 467
30–34	3 136	3 807	65	72	3 411	3 482
35–39	3 799	4 184	52	63	3 215	3 331
40–44	5 364	5 073	41	55	2 998	3 172
45–49	8 169	6 537	35	44	2 849	2 935
50–54	10 853	8 463	33	39	2 844	2 840
55–59	12 923	9 455	28	32	2 810	2 766
60–64	14 912	10 086	23	24	2 726	2 674
Samtliga	68 323	58 009	33	39	2 932	3 009

I tabellen inkluderas både mottagare av bostadstillägg och särskilt bostadstillägg.

■ Bostadstillägg till personer med sjukersättning eller aktivitetsersättning i december 2014

Av mottagarna av bostadstillägg var 54 procent kvinnor och 46 procent män år 2014. Totalt betalades det ut

4,7 miljarder kronor i bostadstillägg under år 2014.

Regler 2014

Bostadstillägget omfattar

- bostadstillägg (BT)
- särskilt bostadstillägg (SBT).

Bostadstillägg är ett tillägg till allmänna pensions- och sjukförsäkringsförmåner. Försäkringskassan administrerar bostadstillägg till dem som har sjukersättning eller aktivitetsersättning. Pensionsmyndigheten administrerar bostadstillägg till dem som har övriga förmåner såsom ålderspension, efterlevandepension m.m.

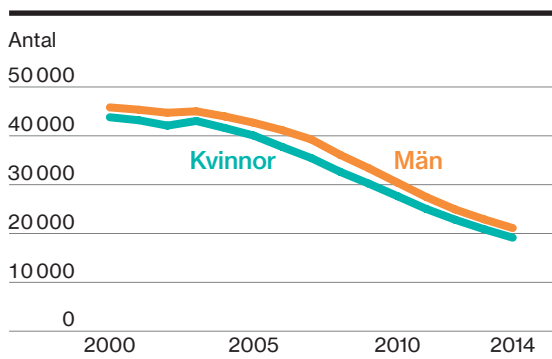
Storleken på bostadstillägget beror på boendekostnaden samt inkomster och förmögenhet. Under 2014 var högsta möjliga BT 93 procent av boendekostnaden upp till 5 000 kronor per månad för ogifta

respektive 2 500 kronor per månad för gifta. BT är ett skattefritt stöd som den enskilde måste ansöka om.

SBT är ett stöd som syftar till att garantera den enskilde en skälig levnadsnivå efter att en skälig bostadskostnad är betald. En förutsättning för att kunna få SBT är att BT är beviljat. Under 2014 ansågs en bostadskostnad som uppgick till högst 6 200 kronor per månad för ogifta och 3 100 kronor per månad för gifta som skälig bostadskostnad. Beloppen för skälig levnadsnivå var 5 012 kronor per månad för ogifta och 4 235 kronor för gifta. SBT betalas ut i form av ett utfyllnadsbelopp upp till skälig levnadsnivå.

Arbetsskadeersättning

Arbetsskadeersättning ska ge ekonomisk trygghet vid nedsatt arbetsförmåga på grund av arbetsskada.

Antal egenlivräntor enligt arbetsskadeförsäkringen i december

Antalet egenlivräntor har minskat under perioden, vilket bland annat beror på en regelförändring 1993 då det infördes strängare krav för att få en arbetsskada godkänd. År 2002 infördes lindrigare bevisregler vid bedömning om en arbetsskada föreligger, vilket är en möjlig förklaring till ökningen året efter. Prövning av rätten till arbets-skadelivränta görs ofta i samband med prövning av rätten till sjukersättning. En förklaring till minskningen av egenlivräntorna är därför att inflödet till sjukersättning också minskat mellan 2005 och 2010. Antalet egenlivräntor har därefter fortsatt minska. Minskningen mellan åren 2004 och 2014 var 47 procent.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor per månad	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
20–24	6	11	5 429	14 410
25–29	22	52	12 228	13 843
30–34	41	105	11 887	11 991
35–39	119	254	9 316	8 770
40–44	395	625	8 002	8 975
45–49	1 136	1 702	7 237	7 787
50–54	1 886	2 912	6 525	7 687
55–59	3 065	4 251	6 296	7 320
60–64	5 234	6 425	6 034	7 562
Samtliga	11 904	16 337	6 424	7 671

Arbetsskadelivränta i december 2014

Av mottagarna av arbetsskadelivränta var 42 procent kvinnor och 58 procent män. År 2014 utbetalades 3,3 miljarder kronor i arbetsskadelivränta. Av det utbetalda beloppet gick 38 procent till kvinnor och 62 procent till män. Kvinnors ersättning var i genomsnitt 16 procent lägre än männens, vilket motsvarar 1 247 kronor per månad.

Regler 2014

Alla som förvärvsarbetar i landet är försäkrade för arbetsskada. Med arbetsskada menas skada till följd av olycksfall eller skadlig inverkan i arbetet. Ersättning som Försäkringskassan kan betala ut är för inkomstförlust, tandvårdskostnader, kostnader för sjukvård utomlands, sjukpenning i särskilda fall och kostnader för särskilda hjälpmedel. Det finns även ersättning för efterlevande och begravningshjälp, vilka från och med den 1:a januari 2010 administreras av Pensionsmyndigheten.

Den största ersättningen som betalas ut från arbetsskadeförsäkringen är egenlivränta. Det är en ersättning som kommer i fråga först om en godkänd arbetsskada medför en bestående nedsättning av förmågan att skaffa sig inkomst genom arbete.

Sjukskrivning på grund av arbetsskada fungerar i stort sett som en

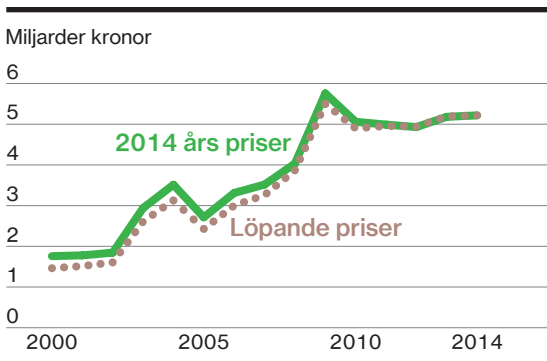
vanlig sjukskrivning. En skillnad är att sjukpenningen inte är tidsbegränsad. Den som är sjukskriven längre än 914 dagar kan ansöka om fler dagar med sjukpenning på fortsättningsnivå på grund av arbetsskada. Den som har en skada som har visat sig den 1:a januari 2003 eller senare får dessutom kompensation för karensdagar när hen beviljas livränta.

Livräntan ger ersättning för hela den bestående inkomstförlusten. Vid beräkning av livräntans storlek jämförs den inkomst personen antas ha tjänat om skadan inte hade inträffat med den inkomst hen beräknas kunna få efter skadan. Livräntan ger ersättning för hela mellanskillnaden men kan aldrig bli högre än 7,5 prisbasbelopp per år, motsvarande 27 750 kronor per månad år 2014.

Annan utbetalning

Tandvård

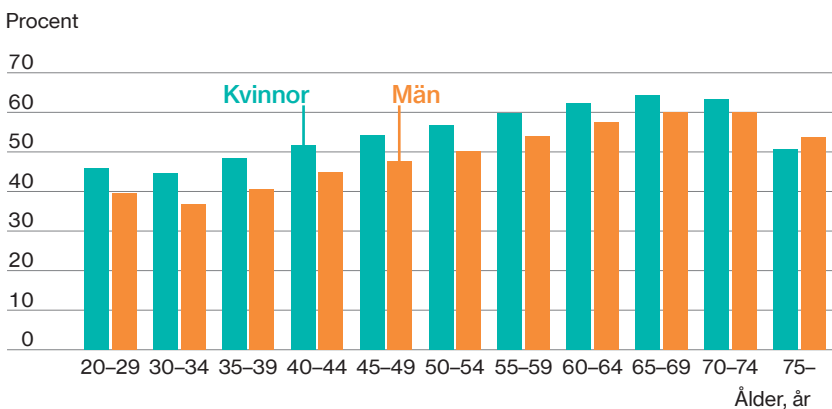
Det statliga tandvårdsstödet ska stimulera befolkningen till regelbundna tandvårdsbesök och möjliggöra för personer med omfattande behov av tandvård att få dem tillgodosedda.

■ Utbetalt belopp för tandvård

Utgifterna för tandvårdsförsäkringen minskade under större delen av 1990-talet, men regeländringar under 2002 medförde att utgifterna ökade kraftigt. Det nya regelverk som infördes den 1 juli 2008 har inneburit ökade subventioner för patienterna och därmed ökade utgifter för tandvårdsförsäkringen.

Sedan 2010 har utgifterna för tandvård inte förändrats så mycket och år 2014 var utgifterna 5,2 miljarder kronor.

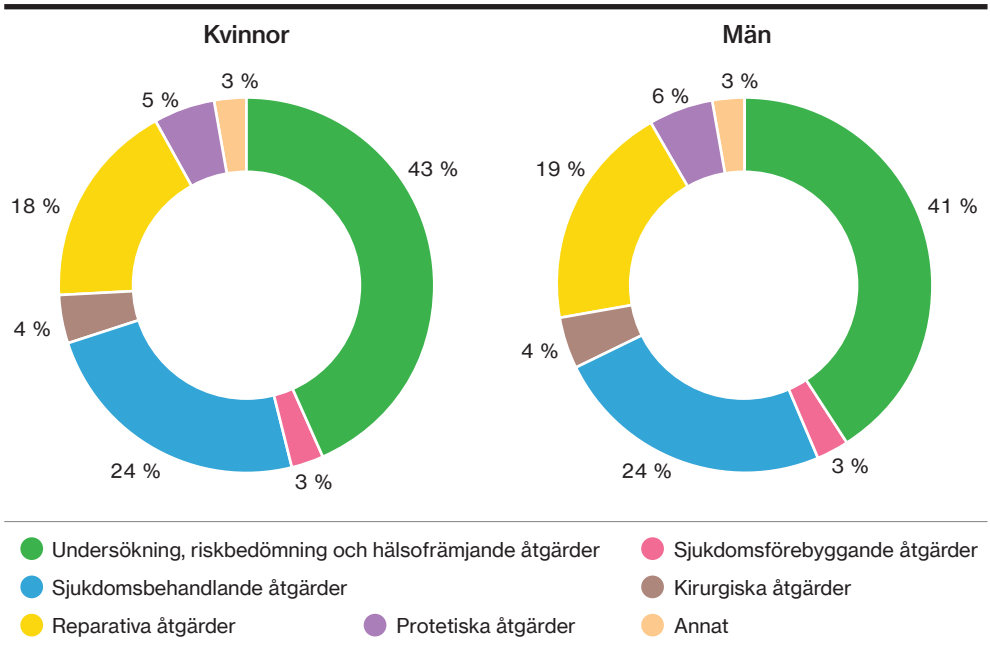

Notera att storleken på det allmänna tandvårdsbidraget är högre i den yngsta och äldsta åldersgruppen, för mer information se regelrutan.

■ Andel av befolkningen som har använt det allmänna tandvårdsbidraget år 2014

Totalt 51 procent av befolkningen i åldrarna 20 år eller äldre har använt det allmänna tandvårdsbidraget under

2014. Andelen är högre bland kvinnor än bland män i alla åldersgrupper upp till 74 år.

■ Andel åtgärder fördelat på åtgärdsgrupp år 2014

Den vanligaste åtgärdsgruppen är undersökningar, riskbedömningar och hälsofrämjande åtgärder (43 procent för kvinnor och 41 procent för män). Dessa används för att bedöma en patients tandhälsa och behov av tandvårdsåtgärder. Sjukdomsbehandlande åtgärder är den näst vanligaste

åtgärdsgruppen följt av reparativa åtgärder. Resterande åtgärder är sjukdomsförebyggande åtgärder (till exempel fluorbehandlingar), protetiska åtgärder (insättning av kronor, broar och dylikt), kirurgiska åtgärder (tanduttagningar och liknande) och annat.

Ålder	Antal avslutade ersättningsperioder		Medelbelopp i kronor, utbetalt av Försäkringskassan per avslutad ersättningsperiod	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
20-29	21 677	19 266	2 553	2 742
30-34	19 677	17 843	3 087	3 268
35-39	25 424	22 656	3 223	3 466
40-44	31 900	29 953	3 410	3 405
45-49	40 091	37 748	3 714	3 651
50-54	47 567	45 353	3 899	4 029
55-59	56 222	55 767	4 067	4 250
60-64	66 930	67 205	4 187	4 357
65-69	78 928	79 970	4 450	4 599
70-74	61 897	63 038	4 448	4 646
75-	88 185	74 436	4 288	4 602
Samtliga	538 498	513 235	4 001	4 180

Enbart avslutade ersättningsperioder i högkostnadsskyddet som har lett till en utbetalning inkluderas (dvs. där det ersättningsgrundande beloppet överstigit 3 000 kronor)

■ Avslutade ersättningsperioder i högkostnadsskyddet år 2014

Totalt avslutades år 2014 drygt 1 miljon ersättningsperioder i högkostnadsskyddet där det ersättningsgrundande beloppet överstigit 3 000 kronor. I genomsnitt betalade Försäkringskassan ut 4 000 kronor för

kvinnor och 4 200 kronor för män per avslutad ersättningsperiod. Storleken på det ersatta beloppet varierar dock avsevärt och en stor del av den utbetalda ersättningen ges till en mindre grupp av mottagare.

Regler 2014

Tandvården är avgiftsfri för barn upp till och med 19 år. För personer som är 20 år eller äldre infördes den 1 juli 2008 ett nytt tandvårdsstöd som består av tre delar, allmänt tandvårdsbidrag, särskilt tandvårdsbidrag och ett högkostnadsskydd.

Det allmänna tandvårdsbidraget ska stimulera regelbundna besök hos tandläkare och är främst tänkt att användas för undersökningar och förebyggande tandvård. Bidraget är på 150 kronor per år för personer i åldrarna 30–74 år och 300 kronor per år för åldersgrupperna 20–29 år samt 75 år eller äldre.

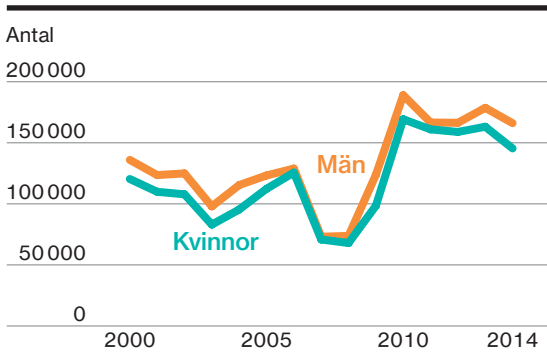
Särskilt tandvårdsbidrag är ett bidrag som kan användas av patienter som har vissa sjukdomar eller funktionsnedsättningar som medför en risk för att tandhälsan försämras. Det särskilda tandvårdsbidraget är på

600 kronor per halvår och kan endast användas till förebyggande tandvårdsåtgärder som exempelvis undersökning och tandrengörning.

Högkostnadsskyddet innebär att personer som har större kostnader för tandvård inte behöver betala hela kostnaden själv. Högkostnadsskyddet beräknas under en ersättningsperiod om högst 12 månader. Om en patients kostnad under en ersättningsperiod inte överstiger 3 000 kronor utgår ingen ersättning från högkostnadsskyddet. Om kostnaden överstiger 3 000 kronor men inte 15 000 kronor ersätter Försäkringskassan 50 procent av den del som överstiger 3 000 kronor. Om kostnaden överstiger 15 000 kronor ersätter Försäkringskassan 85 procent av kostnaden som överstiger 15 000 kronor.

Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning

Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning betalas ut till personer som deltar i arbetsmarknadspolitiska program.

Antal mottagare av aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning

Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning beslutas och betalas ut av Försäkringskassan, men kostnadsansvaret ligger hos Arbetsförmedlingen. Under år 2014 fick drygt 311 000 personer aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning, varav något fler var män än kvinnor.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
16–24 ¹	37 425	54 874	103	105	209	222
varav						
utvecklingsersättning	28 431	40 977	99	101	133	135
aktivitetsstöd	11 098	16 928	94	98	415	439
25–29	15 001	20 079	107	113	326	360
30–34	11 744	13 509	107	114	351	384
35–39	12 229	11 816	113	122	388	423
40–44	14 325	11 597	122	129	422	454
45–49	15 511	12 931	130	134	447	487
50–54	14 443	13 586	136	140	464	513
55–59	12 288	13 393	146	148	490	538
60–	11 294	13 013	146	146	522	566
Samtliga	144 260	164 798	120	122	382	396

¹ Antalet för aktivitetsstöd och utvecklingsersättning summerar inte till antalet för åldersgruppen 16–24 år. Detta beror på att en person både kan ha fått utvecklingsersättning och aktivitetsstöd under året. Summan för åldersgruppen 16–24 år anger dock unika individer som har fått någon av dessa ersättningar under året.

Antal mottagare av aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning år 2014

Av mottagarna av aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning var 47 procent kvinnor och 53 procent män. Totalt betalades det ut 14,5 miljarder kronor

i aktivitetsstöd och utvecklingsersättning under år 2014, varav 46 procent till kvinnor och 54 procent till män.

Regler 2014

Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning kan betalas ut till den som via Arbetsförmedlingen deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program. Exempel på program är jobb- och utvecklingsgarantin, arbetspraktik och stöd till start av näringsverksamhet. Deltagare som uppfyller villkoren för arbetslöshetsersättning får aktivitetsstöd med högst 680 kronor per dag och lägst 320 kronor per dag år 2014 vid program på heltid. Deltagare som har fyllt 25 år och inte uppfyller villkoren för arbetslöshetsersättning får aktivitetsstöd på garantinivån 223 kronor per dag år 2014 vid program på heltid.

Deltagare som har fyllt 18 år men inte 25 år får i regel utvecklingsersättning i stället för aktivitetsstöd på garantinivå om de inte uppfyller villkoren för arbetslöshetsersättning. Personer som får utvecklingsersättning får antingen 141 kronor per dag eller 48 kronor per dag år 2014. Det lägre beloppet får personer som inte har gymnasieexamen och betalas ut till och med sista juni det år deltagaren fyller 20 år. Utvecklingsersättningen är till skillnad från aktivitetsstödet en skattefri ersättning.

Etableringsersättning, etableringstillägg och bostadsersättning

Etableringsersättning och tilläggsförmånerna till etableringsersättning betalas ut till nyanlända invandrare som har en etableringsplan hos Arbetsförmedlingen.

Ålder	Antal mottagare		Andel med etableringstillägg, procent		Andel med bostadsersättning, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-19	129	278	7	0	13	30
20-24	2 759	4 001	15	2	20	37
25-29	3 991	5 723	33	10	15	38
30-34	3 821	5 088	45	24	11	35
35-39	2 953	3 764	52	37	8	28
40-44	2 392	3 133	55	45	9	23
45-49	1 589	2 249	50	45	10	19
50-54	1 154	1 476	42	43	11	18
55-59	800	785	27	33	15	15
60-	549	533	12	26	20	16
Samtliga	20 137	27 030	39	25	13	30

■ Antal mottagare av etableringsersättning år 2014

Av mottagarna av etableringsersättning var 43 procent kvinnor och 57 procent män. Totalt betalades det ut knappt 2,7 miljarder kronor i etableringsersättning under år 2014, varav 42 procent till kvinnor och 58 procent till män.

Andelen mottagare med etableringstillägg var störst i åldrarna

30-54 år, vilket kan förklaras av att det är den ålder då det är vanligast med hemmaboende barn. I åldrarna 20-49 var andelen med bostadsersättning högre bland män, vilket kan bero på att det var vanligare bland män i dessa åldersgrupper att bo ensamma.

Födelseregion	Kvinnor	Män	Samtliga
Övriga Europa ¹	382	288	670
Afrika söder om Sahara	6 579	6 381	12 960
Asien utan Mellanöstern	2 573	2 073	4 646
Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet	10 333	17 994	28 327
Övriga eller okänd	270	294	544
Samtliga	20 137	27 030	47 167

¹ Europa exklusive Norden och EU:s 28 medlemsstater.

■ Antal mottagare av etableringsersättning år 2014 efter födelseregion

De flesta mottagarna av etableringsersättning kommer från Afrika söder om Sahara och från Mellanöstern,

Nordafrika och Turkiet. Totalt 88 procent av mottagarna kommer från dessa regioner.

Regler 2014

Nyanlända invandrare i åldrarna 20–64 år som beviljats uppehållstillstånd som flyktingar, kvotflyktingar eller anhöriga till dessa kan beviljas etableringsersättning. Även nyanlända invandrare som är mellan 18 och 20 år kan beviljas etableringsersättning förutsatt att de saknar föräldrar i Sverige. Etableringsersättning beviljas av Arbetsförmedlingen och betalas ut av Försäkringskassan. Ersättningen är 308 kronor per dag om personen har en etableringsplan och deltar i aktiviteter på heltid. Ersättningen kan betalas ut under högst 2 år.

En person med etableringsersättning kan även ansöka om etablerings-

tillägg eller bostadsersättning.

Dessa handläggs och beviljas av Försäkringskassan. Etableringstillägg kan beviljas till personer som har hemmaboende barn upp till 20 år. Ersättningen per månad är 800 kronor per barn som är under 11 år och 1 500 kronor per barn som är 11–20 år, om personen deltar i aktiviteter på heltid. Som mest kan den nyanlända få 4 500 kronor per månad i etableringstillägg. Tillägget beviljas per hushåll. En person som har etableringsersättning och som bor ensam i egen bostad kan få bostadsersättning. Som mest är bostadsersättningen 3 900 kronor per månad vid aktiviteter på heltid.

Publicerat av Försäkringskassan

I denna förteckning finns de publikationer som har givits ut av Försäkringskassan år 2014.

Beställ eller ladda ner via Försäkringskassans webbplats www.forsakringskassan.se.

Barn, familj och funktionsnedsättning

Låg kunskap om jämställdhetsbonus. En enkätstudie 2013 (Socialförsäkringsrapport 2014:1)

Upplevd kvalitet av personlig assistans. en litteraturöversikt över upplevd kvalitet av personlig assistans enligt studier över utfall under LSS reformens 20 år (Socialförsäkringsrapport 2014:8)

Barnhushållens ekonomi – utveckling, omfördelning och valfrihet. Resultatindikatorer för den ekonomiska familjepolitiken 2014 (Socialförsäkringsrapport 2014:11)

Sjukförmåner

Sjukfrånvaro i psykiska diagnoser. En studie av Sveriges befolkning 16–64 år (Socialförsäkringsrapport 2014:4)

Analyser av sjukfrånvarons utveckling 2013 (Socialförsäkringsrapport 2014:6)

Det förstärkta rehabiliteringssamarbetets effekter. Utvärdering av Arbetsförmedlingens och Försäkringskassans förstärkta rehabiliteringssamarbete – (Socialförsäkringsrapport 2014:7)

Sjukfrånvarons utveckling. Delrapport 1, år 2014 (Socialförsäkringsrapport 2014:12)

Beslutsunderlag och beslut i sjukpenning ärenden (Rättslig kvalitetsrapport 2014 02)

Kvinnors sjukfrånvaro. En studie av förstagångsföräldrar (Socialförsäkringsrapport 2014:14)

Nya siffror om inflödet till sjukpenning. Sjukfrånvaron under sjuklöneperioden (Socialförsäkringsrapport 2014:15)

Implementering och användning av motiverande samtal (MI) inom Försäkringskassan (Socialförsäkringsrapport 2014:16)

Analys av sjukfrånvarons variation. Väsentliga förklaringar av upp- och nedgång över tid (Socialförsäkringsrapport 2014:17)

Sjukfrånvarons utveckling. Delrapport 2, år 2014 (Socialförsäkringsrapport 2014:18)

Långtidssjukskrivna personers upplevelse av bemötande från Försäkringskassans handläggare, med fokus på professionellt bemötande (Socialförsäkringsrapport 2014:19)

Övriga

Mediebilderna av Försäkringskassan 2003–2012 (Socialförsäkringsrapport 2014:2)

På väg in: Ungdomars liv och försörjning. Rapport från forskarseminarium i Umeå 15–16 januari 2014 (Socialförsäkringsrapport 2014:3)

Förtroendet under kontroll? Analys av en enkätstudie om kontroller och förtroende. (Socialförsäkringsrapport 2014:5)

Det komplexa förtroendet. En forsknings- och analysöversikt om förtroendet för Försäkringskassan och socialförsäkringen under 2000-talet (Socialförsäkringsrapport 2014:9)

Hur upplevs kontakten med Försäkringskassan? (Socialförsäkringsrapport 2014:10)

Varför har medborgarna högre förtroende för Skatteverket än för Försäkringskassan (Socialförsäkringsrapport 2014:13)

Den nya föräldranormen

Socialförsäkringen i siffror 2015

Försäkringskassan ger årligen ut *Socialförsäkringen i siffror* som syftar till att med statistik och kommentarer redovisa ett antal försäkringar och bidrag inom ramen för socialförsäkringen som Försäkringskassan administrerar och betalar ut. Dessa försäkringar och bidrag beskrivs här i tabeller, kartor och diagram utifrån områdena socialförsäkringens omfattning och finansiering, registrerade försäkrade, ekonomisk trygghet för familjer och barn, ekonomisk trygghet vid funktionsnedsättning, ekonomisk trygghet vid sjukdom samt för annan utbetalning. Socialförsäkringen i siffror 2015 innehåller även ett temakapitel som handlar om sjukförsäkringen som år 2015 fyller 60 år.